

VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ REFORMY SYSTÉMU VÝZKUMU, VÝVOJE A INOVACÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Závěrečná zpráva

30. října 2010

Tato zpráva byla vypracována v rámci veřejné zakázky Úřadu vlády „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací“.

Autoři:

Ing. Zdeněk Kučera, CSc. (kucera@tc.cz)

Ing. Michal Pazour, Ph.D. (pazour@tc.cz)

Ing. Karel Klusáček, CSc., MBA (klusacek@tc.cz)

OBSAH:

1.	Úvodní informace	7
2.	Provázanost výzkumu, vývoje a inovací	7
2.1	Vytvoření právních podmínek pro podporu inovací.....	7
2.2	Operační programy „Výzkum a vývoj pro inovace“, „Podnikání a inovace“, „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“, „Praha – Konkurenceschopnost“ a „Praha – Adaptabilita“	8
2.3	Příprava na období po r. 2015	9
3.	Systém podpory VaV.....	10
3.1	Účelová podpora VaV	10
3.1.1	Veřejné soutěže ve VaV	10
3.1.2	Veřejné zakázky ve VaV.....	12
3.2	Institucionální podpora VaV	12
3.3	Průřezové oblasti VaV	13
3.3.1	Mezinárodní spolupráce ve VaV.....	13
3.3.2	Bezpečnostní VaV	14
3.3.3	Aplikovaný VaV národní a kulturní identity	15
3.3.4	Podpora velkých infrastruktur pro VaV.....	16
3.4	Odvětvové oblasti VaV	16
3.4.1	Zemědělský aplikovaný VaV	16
3.4.2	Obranný aplikovaný VaV	17
3.4.3	Zdravotnický aplikovaný VaV.....	18
4.	Státní správa VaVaI.....	18
4.1	Orgány VaVaI.....	19
4.1.1	Rada pro výzkum, vývoj a inovace	19
4.1.2	Grantová agentura ČR	20
4.1.3	Technologická agentura ČR	21
4.1.4	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	21
4.2	Rozpočtové kapitoly VaV	22
4.2.1	Počet rozpočtových kapitol pro účelovou podporu VaV	22
4.2.2	Počet rozpočtových kapitol pro institucionální podporu VaV	23
4.2.3	Celkový počet rozpočtových kapitol pro podporu VaV	24
5.	Excelence ve VaV	25
5.1	Centra excelence a velká infrastruktura pro VaV.....	25
5.2	Hodnocení výsledků VaV na všech úrovních	27
6.	Programy VaV.....	28
6.1	Zavést nový systém programů aplikovaného VaV.....	28
6.1.1	Programy podporované z rozpočtové kapitoly TA ČR	28
6.1.2	Průřezové programy mezinárodní spolupráce (MŠMT).....	29
6.1.3	Průřezové programy MV a MK.....	30
6.1.4	Programy podpory velké infrastruktury VaV	31
6.1.5	Odvětvové programy MZe, MO a MZ	32
6.1.6	Specifické programy VaV	32
6.1.7	Regionální VaV programy.....	32
6.2	Principy platné pro všechny VaV programy	33
6.3	Nepřímá (daňová) podpora VaVaI.....	33

7.	Výzkumné organizace.....	34
7.1	Opatření vyplývající ze změny systému podpory VaV.....	34
7.2	Další opatření k změně strnulosti organizační struktury veřejného výzkumu.....	34
8.	Pracovníci ve VaVaI.....	35
8.1	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost	35
8.2	Další opatření k zajištění odborníků pro výzkum, vývoj a inovace.....	35
9.	Mezinárodní spolupráce ve VaV	36
9.1	Opatření vyplývající ze změny systému podpory VaV.....	36
9.2	Využití evropských zdrojů jako veřejných výdajů na výzkum a vývoj pro inovace	36
9.3	Vymezení OP VaVpI z hlediska Reformy.....	37
9.4	Další opatření pro zapojení ČR do VaVaI v EU a další mezinárodní spolupráce....	37
10.	Přehledné shrnutí výsledků	39
11.	Použité zdroje	42

Seznam zkratek

AV ČR	Akademie věd České republiky
BIS	Bezpečnostní informační služba
CERN	Evropská organizace pro jaderný výzkum
ČR	Česká republika
ČBÚ	Český báňský úřad
EK	Evropská Komise
EMBC	Evropská konference pro molekulární biologii
ERA	Evropský výzkumný prostor (European Research Area)
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj (European Regional Development Fund)
ESFRI	Evropské strategické fórum pro infrastruktury výzkumu (European Strategy Forum on Research Infrastructures)
ESO	Evropská jižní observatoř
EU	Evropská Unie
GA ČR	Grantová agentura ČR
IEA	Mezinárodní organizace pro hodnocení výsledků vzdělávání (International Association for the Evaluation of Educational Achievement)
IS VaVaI	Informační systém výzkumu, experimentálního vývoje a inovací
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MS	Ministerstvo spravedlnosti
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NAKI	Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity
NBÚ	Národní bezpečnostní úřad
NP VaVaI	Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009–2015
NPV III	Národní program výzkumu III
NSRR	Národní strategický referenční rámec
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organisation for Economic Cooperation and Development)
OP	operační program
OP PI	Operační program Podnikání a inovace
OP VaVpI	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
PIAAC	Program Předpoklady úspěchu v práci a v životě (Programme for the International Assessment of Adult Competencies)
PISA	Program pro mezinárodní hodnocení žáků (Programme for International Student Assessment)
Reforma	Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice
RVVI	Rada pro výzkum, vývoj a inovace
TA ČR	Technologická agentura ČR
TIMMS	Mezinárodní výzkum trendů matematického a přírodovědného vzdělávání (Trends in International Mathematics and Science Study)
SÚJB	Státní úřad pro jadernou bezpečnost
VaV	výzkum a vývoj
VaVaI	výzkum, vývoj a inovace
VERA	Výbor pro Evropský výzkumný prostor

VO	výzkumná organizace
VŠ	vysoká škola
VVI	veřejná výzkumná instituce

1. Úvodní informace

Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice (dále Reforma) [1] byla schválena usnesením vlády ze dne 26. března 2008 č. 287. Hlavní cílem Reformy je vytvořit inovační prostředí tak, aby platilo: "Věda dělá z peněz znalosti, inovace dělají ze znalostí peníze". Reforma se soustředí na dosažení sedmi hlavních cílů:

1. Zjednodušit podporu výzkumu a vývoje - instituce podporovat podle výsledků, týmy projektově.
2. Výrazně snížit počet 22 rozpočtových kapitol, z nichž je podporován výzkum a vývoj ČR, zjednodušit administrativu.
3. Podpořit excelenci ve výzkumu, zvýhodňovat ji a zajistit využití jejích výsledků pro inovace.
4. Podmínit programovou podporu výzkumu a vývoje spoluprací veřejného výzkumu s uživateli výsledků výzkum a vývoj, založenou na podílovém financování z veřejných a soukromých zdrojů.
5. Zavést pružnější organizační struktury veřejného výzkumu.
6. Zajistit odborníky pro výzkum, vývoj a inovace.
7. Intenzivně zapojit ČR do mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích.

Pro každý cíl je v Reformě navrženo několik opatření, ve kterých je stanoveno, co je nezbytné uskutečnit a jaké aktivity je zapotřebí realizovat. Řadu těchto návrhů se již podařilo splnit. Významným krokem byla novelizace zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje) [2], ve kterém byla celá řada požadavků Reformy zapracována, a vytvoření nové Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 – 2015 (dále NP VaVaI) [3], kde jsou navržena opatření, která vycházejí z ustanovení Reformy. Některá opatření navržená v Reformě se však realizovat dosud nepodařilo.

Cílem tohoto dokumentu je stručně zhodnotit plnění Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice, tj. posoudit, jaká opatření se již podařilo splnit, jaká opatření jsou zapracována do následných dokumentů (jako je například NP VaVaI) a jaká opatření nebyla dosud realizována. Toto hodnocení neusiluje o posouzení cílů Reformy a přístupu, jaký je navržen v Reformě k jejich splnění. Stejně tak není cílem zhodnotit dopady uskutečněných opatření.

V následujícím textu jsou hodnocena jednotlivá opatření Reformy, přičemž číslování kapitol a podkapitol odpovídá číslování kapitol ve vládou schválené Reformě [1]. U každého hodnoceného opatření je nejprve uveden text, který je převzat z Reformy¹ a poté je v rámečku uvedeno jeho vyhodnocení. V některých případech je hodnocení ještě rozděleno do jednotlivých bodů.

2. Provázanost výzkumu, vývoje a inovací

Skupina opatření uvedená v této kapitole se vztahuje přímo k plnění hlavního cíle reformy, tj. Reformou systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR vytvořit inovační prostředí tak, aby platilo: "Věda dělá z peněz znalosti, inovace dělají ze znalostí peníze".

2.1 Vytvoření právních podmínek pro podporu inovací

Reforma stanovila, že novelou zákona č. 130/2002 Sb. [2] a jeho prováděcích předpisů budou do českého právního řádu zavedeny možnosti podpory oblasti výzkumu, vývoje a

---

¹ Text, který byl převzat z Reformy, nebyl stylisticky ani gramaticky upravován

inovací (VaVaI), které umožňuje Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (dále Rámec Společenství) [4]. Zejména se jednalo o úpravu (odlišně od účelové podpory výzkumu a vývoje):

- definice inovací;
- podmínek podpory inovací;
- povolené výše podpory;
- vlastnictví výsledků a práv k jejich užívání.

Vyhodnocení opatření - opatření bylo splněno.

V novele zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje) [2] je vymezen pojem inovace, resp. pojmy inovace postupů a organizační inovace, které odpovídají definici uvedené v Rámci Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací [4]. V zákoně jsou také stanoveny podmínky poskytnutí veřejné podpory inovací, kde je požadováno zajištění souladu s předpisy EU, tj. zmíněným Rámcem Společenství pro státní podporu VaVaI. V novelizovaném zákoně č. 130/2002 Sb. jsou také řešena práva k výsledkům VaVaI a jejich využití. Nicméně podmínky pro využití moderních nástrojů na podporu inovací (např. inovačních poukázek) nejsou v zákoně uvedeny v optimální formě. Důvodem je složitý proces výběru projektů, který není dostatečně operativní a rychlý.

2.2 Operační programy „Výzkum a vývoj pro inovace“, „Podnikání a inovace“, „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“, „Praha – Konkurenceschopnost“ a „Praha – Adaptabilita“

V Reformě bylo stanoveno, že výše uvedené operační programy (OP) vytvoří ucelený systém se vzájemnými vazbami a synergii, a zároveň podmínky pro zajištění vzájemných vazeb mezi OP Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI) [5] a OP Podnikání a inovace (OP PI) [6], které jsou uvedeny v dokumentu schváleném Evropskou komisí (EK) a zapracovány do OP PI, budou zapracovány do OP VaVpI v souladu se synergii schválenými EK. Dále je v Reformě stanoveno, že vzájemné vazby mezi těmito OP a OP Vzdelávání pro konkurenceschopnost (OP VK) [7], Praha – Konkurenceschopnost [8] a Praha – Adaptabilita [9], zejména s ohledem na provázanost vzdělávání, výzkumu, vývoje a inovací a koordinované využití výdajů státního rozpočtu na VaV, budou v průběhu jejich řešení důsledně prosazovány, a to zejména u:

1. synergií mezi operačními programy – vzájemné návaznosti projektů v různých programech a výzvách.
2. implementace operačních programů – bude zaveden obdobný systém zejména u souběžně připravovaných a na sebe navazujících projektů.
3. podmínek a výzev operačních programů.
4. monitorovacího systému – jak pro koordinaci a řízení, tak ve vazbě na Informační systém výzkumu, vývoje a inovací v souladu se zákonem.

Vyhodnocení opatření - opatření bylo splněno.

V Operačním programu VaVpI (ve verzi schválené Evropskou komisí) jsou stanoveny systémové mechanismy a nástroje pro dosažení synergických efektů mezi OP VaVpI a dalšími operačními programy (zejména s OP PI). Jak je uvedeno v OP VaVpI, významným

nástrojem pro dosažení synergií mezi OP VaVpI a OP PI je tzv. institucionální koordinace a založení Koordinačního výboru konkurenceschopná česká ekonomika, který je podřízen Monitorovacímu výboru (Řídícímu a koordinačnímu výboru) Národního strategického referenčního rámce (NSRR). Úkolem uvedeného výboru, jehož členem má být také zástupce RVVI, je mj. sledování dohodnutých synergií mezi těmito OP.

Jak je uvedeno na stránkách Ministerstva pro místní rozvoj², zmíněný Monitorovací výbor NSRR (Řídící a koordinační výbor) byl ustanoven a pro posílení koordinace byly vytvořeny čtyři koordinační výbory podle čtyř strategických cílů NSRR, včetně Koordinačního výboru Konkurenceschopná česká ekonomika. Dále MMR vydalo v srpnu 2010 aktualizované Metodické doporučení k zajištění synergických vazeb mezi OP, které stanovuje jednotná pravidla pro naplňování a sledování synergických vazeb mezi operačními programy v programovém období 2007-2013.

2.3 Příprava na období po r. 2015

Reforma stanovila, že ČR se musí s dostatečným předstihem připravit na další finanční období EU 2014 – 2020, kdy se postupně stane čistým plátcem a podpora ze zdrojů EU i pro VaVaI skončí. Z tohoto důvodu bylo stanoveno, že musí být uskutečněny následující kroky:

1. VaVaI budou brány jako jedna oblast, a to od přípravy návrhu výdajů ze státního rozpočtu až po informace o využití výsledků VaV, přičemž oblast inovací bude podporována stejným způsobem a stejnými nástroji jako VaV (se specifiky uvedenými v Rámci Společenství [4]);
2. Na období po roce 2010 vznikne společná Národní politika výzkumu, vývoje a inovací, za kterou bude odpovídat Rada pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI);
3. Působnost stávající RVV bude zákonem rozšířena o inovace, stane se z ní Rada pro výzkum, vývoj a inovace (viz 4.1.1);
4. Informační systém výzkumu a vývoje bude rozšířen o oblast podpory inovací, a stejně jako u VaV budou informace o státních výdajích na VaV a dosažené výsledky veřejně přístupné i v oblasti inovací;
5. U příjemců účelové státní podpory aplikovaného VaV (uchazečů o projekty programů VaV) bude zákonem zavedena povinnost doložit funkční systém ochrany duševního vlastnictví, transferu a komercializace výsledků.
6. V novele zákona č. 130/2002 Sb. bude dořešena ochrana výsledků duševního vlastnictví a zejména jejich využití tak, aby odpovídaly jak Rámci Společenství, tak zejména vytváření proinovačního prostředí v ČR.
7. VaVaI budou podstatně více provázány s terciárním vzděláváním.

Vyhodnocení opatření - opatření bylo splněno.

Některá dílčí opatření jsou splněna a ostatní dílčí opatření jsou zapracována do nové NP VaVaI ČR na léta 2009 – 2015:

ad 1) VaVaI jsou v současné době brány jako jedna oblast. Výdaje státního rozpočtu jsou stanovovány pro celou oblast VaVaI, což je mj. patrné i z návrhu výdajů státního rozpočtu ČR na VaVaI na rok 2010 s výhledem na léta 2011 – 2012 [10]. Podmínky pro podporu inovací jsou v zákoně upraveny obdobným způsobem jako pro VaV, tj. prostřednictvím veřejných soutěží a veřejných zakázek ve VaVaI, jejichž pravidla jsou

² <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Rizeni-fondu-EU>

uvedeny v novele zákona č. 130/2002 Sb. Nicméně v současnosti jsou inovace podporovány pouze z OP PI.

ad 2) Byla zpracována nová Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 – 2015 [3], která byla schválena vládou 26. března 2008, usnesením č. 287.

ad 3) Novelou zákona č. 130/2002 Sb. byla rozšířena působnost RVVI o inovace.

ad 4) Oblast podpory inovací již byla do informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (IS VaVaI) zařazena (programy OP PI). Další rozšíření informačního systému VaVaI o oblast podpory inovací je plánováno v opatření A 3-5 nové NP VaVaI, v jehož rámci by měl být současný informační systém rozšířen a zlepšeno jeho využití zlepšeno pro management znalostí a využívání výsledků VaV v inovacích. Termín realizace tohoto opatření, který byl stanoven na rok 2009 (s odpovědností RVVI), je posunut na přelom roku 2010 a 2011.

ad 5) V zákoně č. 130/2002 Sb. je stanoveno, že práva k výsledkům činnosti ve VaVaI, která není veřejnou zakázkou, patří příjemci. Příjemce, který není fyzickou osobou, upraví způsob nakládání s výsledky vnitřním předpisem (§ 16, odst. 3). Vytváření strategií na realizaci výsledků VaV a ochranu duševního vlastnictví ve výzkumných organizacích je také zařazeno jako opatření A 4-1 v NP VaVaI (termín realizace 2010, odpovědnost MŠMT, AV ČR a další zřizovatelé VO). V současné době také probíhá rozsáhlý projekt EF-TRANS - Efektivní transfer znalostí a poznatků z výzkumu a vývoje do praxe a jejich následné využití [11], jehož hlavním cílem je podpořit vytváření systémů pro komercializaci VaV ve VO. Pro vytvoření systému pro komercializaci ve VO lze využít i finanční podporu z OP VaVpI, prioritní osa č. 3 - Komercializace a popularizace VaV [5].

ad 6) V novele zákona č. 130/2002 Sb. jsou definována práva k duševnímu vlastnictví výsledků VaV.

ad 7) Některá opatření nové NP VaVaI směřují k lepšímu provázání oblasti VaVaI s terciárním vzděláváním. Konkrétně se jedná o opatření A 6-1 (s termínem realizace v roce 2013 až 2014) směřující k vytvoření systému postdoktorandských míst obsazovaných veřejnou soutěží nebo opatření A 6-3 (termín 2013, odpovědnost MŠMT), které je zaměřené na lepší uplatňování absolventů VŠ v oblastech souvisejících s aplikovaným VaV a zaváděním inovací.

3. Systém podpory VaV

Opatření, která jsou uvedena v této kapitole se týkají cíle 1: Zjednodušit podporu VaV – instituce podporovat podle výsledků, týmy projektově.

3.1 Účelová podpora VaV

3.1.1 Veřejné soutěže ve VaV

V Reformě je stanoveno, že:

1. Veřejné soutěže ve VaV budou, s výjimkou čtyř průřezových oblastí VaV (viz 3.3) a tří odvětvových oblastí VaV (viz 3.4) zajišťovány dvěma agenturami – GA ČR (oblast základního výzkumu) a TA ČR (oblast aplikovaného VaV a inovací).
2. Jednotlivé resorty budou odpovědné za rozvoj odvětví a na ně navazující přípravu programů aplikovaného VaV tak, aby skutečně zajišťovaly potřeby VaV pro daná odvětví. Návrh programu budou stejně jako doposud všechny resorty předkládat vládě s povinným stanoviskem RVVI a nově i TA ČR ke schválení.

3. Realizace vládou schváleného programu, tj. vlastní veřejná soutěž pro výběr projektů, jejich kontrola v průběhu řešení atd. a administrativa s tím spojená bude zajištěna v jedné agentuře – TA ČR. TA ČR bude rovněž hodnotit plnění cílů programů a dosažené výsledky a informovat o nich RVVI a resort, který návrh programu vládě předložil (viz 6.1.). Povinnosti poskytovatelů (TA ČR aj.) stanovené právními předpisy EK (zejména notifikační povinnost) se návrhem reformy nemění.

Vyhodnocení opatření - opatření bylo splněno.

ad 1) Novelou zákona č. 130/2002 Sb. bylo stanoveno, že účelová podpora VaV je poskytována formou dotace na:

- grantové projekty GA ČR;
- programové projekty v průřezových a odvětvových oblastech výzkumu, které stanoví vláda na návrh RVVI v NP VaVaI, z výdajů na VaVaI v příslušného poskytovatele účelové podpory v dané oblasti (vyhodnocení průřezových a odvětvových oblastí VaV, které jsou definovány v Reformě, je popsáno v kapitole 3.3 a 3.4 tohoto dokumentu);
- programové projekty TA ČR;
- programové projekty řešené v rámci programu územního samosprávného celku z jeho výdajů na VaVaI;
- projekty programů mezinárodní spolupráce ČR, projekty velkých infrastruktur schválených vládou a specifický vysokoškolský výzkum z výdajů na VaV MŠMT.

ad 2) V novele zákona č. 130/2002 Sb. je dále staveno (§ 34 odst. 1), že ústřední a jiné správní úřady, které jsou oprávněny poskytovat podporu ze své rozpočtové kapitoly, odpovídají ve své působnosti za přípravu a realizaci koncepcí, programů a dalších aktivit VaVaI, přičemž vlastní realizaci programů zajišťuje TA ČR. V zákoně je zároveň uvedeno (§ 35, odst. 2, písmeno i), že RVVI zpracovává stanoviska k materiálům předkládaným vládě za oblast VaVaI (a tedy k návrhům programů VaVaI připravených resorty). Novela zákona a její jednotlivá ustanovení však umožňují nejednoznačný výklad úlohy TA ČR v systému podpory VaVaI. Zatímco podle § 36a odst. 3 je TA ČR odpovědná za přípravu a realizaci programů aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, § 34 odst. 2 ponechává odpovědnost za přípravu programů správním úřadům a TA ČR tyto programy následně realizuje. Podle § 5 odst. 2 by správní úřady měly dokonce programy předkládat RVVI (se stanoviskem TA ČR) ke schválení. Zůstává tedy otázka, zda má TA ČR v systému podpory VaVaI plnit výhradně úlohu implementační nebo programy podpory rovněž připravovat.

ad 3) Realizaci vládou schválených programů aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, včetně programů pro potřeby státní správy, podle novely zákona č. 130/2002 Sb. zabezpečuje TA ČR (§ 36a, odst. 3).

V době zpracování této zprávy (říjen 2010) byla již veškerá účelová podpora VaV poskytována výše popsaným způsobem.

3.1.2 Veřejné zakázky ve VaV

V Reformě je stanoveno:

1. Zachovány zůstanou veřejné zakázky ve VaV sloužící potřebám samotného VaV.
2. Dále zůstanou zachovány veřejné zakázky v průřezových oblastech VaV (viz 3.3) a v odvětvových oblastech VaV (viz 3.4) k zajištění veřejných služeb a podpoře inovací v nich tak, jak je to obvyklé v jiných zemích.
3. Veřejné zakázky ve VaV v dalších oblastech, pokud budou mít standardní výstupy VaV (např. výsledky promítnuté do právních předpisů, norem, směrnic a předpisů nelegislativní povahy závazných v rámci kompetence příslušného poskytovatele), budou po schválení programu vládou realizovány TA ČR.
4. Některé veřejné zakázky ve VaV často suplují práci ministerstev, jejichž výsledkem jsou zprávy, podklady pro práci resortů atd., nejsou VaV a z výdajů na něj nebudou moci být nadále hrazeny.

Vyhodnocení opatření - opatření bylo splněno.

Veřejné zakázky ve VaVaI zůstaly v novele zákona 130/2002 Sb. zachovány (např. § 7, odst. 3). V zákoně je také stanoveno, že programy veřejných zakázek ve VaVaI budou realizovány TA ČR (§ 36a, odst. 3, písmeno a). V době přípravy této zprávy (říjen 2010) byl TA ČR připravován program Beta, v jehož rámci budou veřejné zakázky realizovány.

Bod 4 nelze vyhodnotit bez důkladné evaluace programů veřejných zakázek jednotlivých resortů.

3.2 Institucionální podpora VaV

V Reformě je stanoveno:

1. Institucionální podpora resortům se bude rozdělovat na úrovni rozpočtových kapitol podle výsledků výzkumných organizací (VO) v jejich působnosti dosažených v uplynulých pěti letech (viz 5.2). V rámci jednotlivých rozpočtových kapitol bude možné upravit rozdělení prostředků na základě podrobnějšího hodnocení VO, používajícího mezinárodně uznávaných metodik, jehož výsledky budou zveřejněny.
2. Institucionální podpora specifického výzkumu na VŠ (tj. část výzkumu na vysokých školách, která je bezprostředně spojena se vzděláváním a na níž se podílejí studenti) bude nahrazena účelovou podporou poskytovanou MŠMT (viz 8.2).
3. Zachovány budou funkce orgánů plnících funkce zřizovatelů vysokých škol a ústavů Akademie věd ČR (AV ČR) a možnost pro ostatní typy institucí získat institucionální podporu při splnění stanovených podmínek.
4. Podmínky pro udělení institucionální podpory VO budou zejm. následující:
  - a) Právní vymezení „výzkumné organizace“ odpovídající předpisům EU, zejm. Rámci Společenství (a návazně na reformu novelizovaným zákonům, zejména č. 130/2002 Sb., č. 341/2005 Sb., č. 283/1992 Sb., č. 111/1998 Sb. aj.).
  - b) Daná instituce bude muset mít výsledky ve VaV za uplynulých pět let (výsledky výzkumníků pracujících v instituci v minulém roce).
  - c) Pokud daná instituce provozuje hospodářskou činnost, tj. nabízí své výrobky nebo služby na trhu, musí splňovat podmínky Rámce Společenství.
5. Po splnění těchto podmínek budou výzkumné organizaci příslušným poskytovatelem (viz 4.2.2) přiděleny institucionální prostředky, které odpovídají dosaženým

výsledkům (viz 3.2), a to na rozdíl od současnosti bez ohledu na to, kolik prostředků na získání výsledků vynaložila.

Vyhodnocení opatření - opatření bylo splněno.

Všechna dílčí opatření, která byla bodu stanovena v Reformě, byla již splněna:

- ad 1) Rozdělování institucionální podpory na úrovni rozpočtových kapitol podle výsledků VO je zapracováno do novelizovaného zákona č. 130/2002 Sb. (zejména § 7, odst. 6). Hodnocení VO a rozdělování institucionální podpory je potom podrobněji diskutováno v kap. 5.2 tohoto dokumentu.
- ad 2) Financování specifického vysokoškolského výzkumu formou účelové podpory je zapracováno do novelizovaného zákona č. 130/2002 Sb. (§ 7, odst. 5).
- ad 3) Funkce zřizovatelů vysokých škol a ústavů AV ČR zůstaly zachovány (viz zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích [12] a zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách [13]), stejně tak jako možnost ostatních institucí získat institucionální podporu podle stanovených podmínek (§ 4, odst. 2, písmeno a zákona).
- ad 4) Návrhy uvedené v Reformě jsou zapracovány do novely zákona č. 130/2002 Sb.:
  - vymezení pojmu „výzkumné organizace“ (VO) je uvedeno v § 2, odst. 2, písmeno d, zákona a odpovídá definici VO podle Rámce Společenství pro státní podporu VaVaI [4];
  - v zákoně č. 130/2002 Sb. je stanoveno (§ 7, odst. 1), že podpora VO musí být poskytnuta v souladu s příslušnými předpisy a pravidly Evropských společenství, upravujícími státní podporu výzkumu, vývoje a inovací, tj. v souladu s Rámcem Společenství pro státní podporu VaVaI [4].
- ad 5) Způsob rozdělování institucionální podpory výzkumným organizacím na léta 2010 až 2012 upravuje Směrnice Rady pro výzkum a vývoj ze dne 12. prosince 2008 k přípravě návrhu výdajů státního rozpočtu ČR na výzkum, vývoj a inovace na rok 2010 s výhledem na léta 2011 a 2012 [14]. Způsob rozdělování institucionální podpory výzkumným organizacím, který je stanoven v této směrnici, odpovídá požadavkům Reformy.

3.3 Průřezové oblasti VaV

Reforma stanovuje, že následující čtyři oblasti VaV mají průřezový charakter, a proto budou účelově i institucionálně podporovány vždy jako jeden celek. V Reformě je konkrétně uvedeno:

3.3.1 Mezinárodní spolupráce ve VaV

1. Kompetenčně zůstane mezinárodní spolupráce ČR ve VaV v působnosti MŠMT, které zabezpečí:
  - a) dlouhodobou meziresortní koncepci, která zároveň umožní řešení této problematiky náležející dalším poskytovatelům podpory (MZV) a Ministerstva obrany (MO) formou průřezových programů VaV,
  - b) věcné (administrativní) zajištění této problematiky včetně činnosti meziresortní komise složené zejména z externích odborníků.
2. Dosavadní výjimky (podpora závazků ČR ve VaV přes některé další rozpočtové kapitoly) budou přezkoumány a pokud tomu nebrání formulace daného závazku, budou podporovány z výdajů na VaV z kapitoly MŠMT.

3. Za předpokladu posílení českého VaVaI a jejich výsledků zůstane zachováno kofinancování operačních programů MŠMT (OP VaVpI a OP VK) a MPO (OP PI) tam, kde jde o výdaje na VaV.
4. Otázka kofinancování výdajů na VaV v Operačním programu Praha - Konkurenceschopnost bude řešena tak, aby uchazeči měli stejné podmínky jako u ostatních operačních programů.

Vyhodnocení opatření - opatření bylo splněno.

- ad 1) Kompetence za oblast mezinárodní spolupráce zůstala podle novely zákona č. 130/2002 Sb. (§ 33, odst. 2) na MŠMT. MŠMT zpracovalo Meziřezortní koncepci spolupráce ve VaV ČR do roku 2015, která byla schválena vládou v červenci 2008.
- ad 2) Podpora závazků ČR ve VaV prostřednictvím dalších rozpočtových kapitol byla přezkoumána a některé výjimky zůstaly zatím zachovány. Jedná se například o mezinárodní spolupráci v oblasti kosmického výzkumu, která by měla být do budoucna financována z rozpočtové kapitoly MD nebo úhradu některých poplatků do mezinárodních organizací VaV, jako je Evropská organizace pro jaderný výzkum (CERN), Evropská konference pro molekulární biologii (EMBC), SÚJV Dubna a Evropská jižní observatoř (ESO), z rozpočtové kapitoly MZV.
- ad 3) Operační programy ve VaVaI nebo na jejich část zajišťující cíle ve VaVaI jsou podle novelizovaného zákona 130/2002 Sb. (§ 3, odst. 3, písmeno c) kofinancovány z MŠMT a MPO formou institucionální podpory.
- ad 4) OP Praha – Konkurenceschopnost je z 85 % financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF), ze 7,5 % státním rozpočtem ČR a ze 7,5 % z rozpočtu hl.m. Prahy.

3.3.2 Bezpečnostní VaV

V Reformě je stanoveno, že bezpečnostní VaV bude koordinovaný a podporovaný z rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra (MV), které zabezpečí:

1. Dlouhodobou meziřezortní koncepci, která zároveň umožní řešení této problematiky náležející dalším poskytovatelům podpory (mj. Ministerstvu spravedlnosti (MS), z části Státnímu úřadu pro jadernou bezpečnost (SÚJB), Českému báňskému úřadu (ČBÚ) a zapojení VO formou průřezových programů VaV.
2. Věcné a administrativní zajištění této problematiky, včetně činnosti meziřezortní komise složené zejména z externích odborníků.
3. Specifika bezpečnostního VaV (zejm. to, že jde o oblast VaV, kde jediným uživatelem výsledků je stát nebo kraje) s tím, že umožní i využití výsledků pro aplikační sféru (průmysl a jiná odvětví).

Problematika spadající doposud do působnosti Bezpečnostní informační služby (BIS) a Národního bezpečnostního úřadu (NBÚ), bude vzhledem ke svému specifickému zaměření a úkolům obou orgánů nadále zajišťována těmito orgány mimo oblast VaV. Od roku 2010 budou výdaje na ni převedeny z výdajů určených na VaV na výdaje na zajištění jejich činnosti.

Vyhodnocení opatření - opatření bylo splněno.

Podle novely zákona č. 130/2002 Sb. (§ 4, odst. 2, písmeno a, bod 3) je institucionální podpora bezpečnostnímu výzkumu poskytována Ministerstvem vnitra (MV), pokud výzkumná organizace provádí převážně bezpečnostní výzkum. I když MV není v zákoně

explicitně zmíněno jako poskytovatel účelové podpory, v současné době je respektována Reforma a pro toto ministerstvo jsou ve státním rozpočtu kromě institucionálních prostředků vyčleněny i účelové prostředky na VaV. MV také realizuje resortní programy v oblasti bezpečnostního výzkumu (podrobněji viz bod 2).

ad 1) MV na základě usnesení vlády ze dne 26. března 2008 č. 287 k návrhu Reformy zpracovalo Meziresortní koncepci bezpečnostního výzkumu a vývoje ČR do roku 2015 [15], kde jsou stanoveny cíle a priority bezpečnostního VaV.

ad 2) Ministerstvo vnitra vyhlásilo dva programy – program veřejných zakázek „Bezpečnostní výzkum pro potřeby státu v letech 2010-2015 a „Program bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2010-2015“ realizovaný jako veřejná soutěž. MV také ustanovilo Radu pro program bezpečnostního výzkumu, ve které jsou odborníci na bezpečnostní výzkum a zástupci akademické sféry a podniků.

ad 3) Mezi principy zmíněné meziresortní koncepce bezpečnostního VaV je uvedeno, že bezpečnostní výzkum jako součást systému VaVaI v ČR zohledňující specifika bezpečnostního výzkumu (zejména to, že jde o oblast VaV, kde jediným uživatelem výsledků je stát nebo kraje) bude rozvíjen s tím, že umožní i využití výsledků pro aplikační sféru (průmysl a jiná odvětví).

Problematika spadající do působnosti BIS a NBÚ přešla v roce 2010 na MV.

3.3.3 Aplikovaný VaV národní a kulturní identity

Reforma stanovuje, že aplikovaný VaV národní a kulturní identity bude koordinovaný a podporovaný z rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury (MK), které zabezpečí:

1. Dlouhodobou meziresortní koncepci, která zároveň umožní řešení této problematiky náležející dalším poskytovatelům podpory a zapojení výzkumných organizací (VVI, VVŠ aj.) formou průřezových programů VaV, na jejichž řešení se budou podílet i uživatelé výsledků VaV.
2. Věcné a administrativní zajištění této problematiky včetně činnosti meziresortní komise, složené zejména z externích odborníků.
3. Specifika aplikovaného VaV národní a kulturní identity, kde je stát tím, kdo za ni primárně odpovídá. Jde o oblast VaV zajišťující praktické využití poznatků základního výzkumu z oblasti humanitních a společenských věd (zaměřených na národně orientované poznání) k VaV nových výrobků, postupů nebo služeb, na mezioborový přístup a na spolupráci výzkumných organizací s podniky nebo s jinými uživateli výsledků VaV.

Ostatní aplikovaný sociálně-ekonomický výzkum, zejména v těch případech, kde jde o oblast VaV, realizovanou formou veřejných zakázek, bude zajištěn v rámci TA ČR (viz 4.1.3).

Vyhodnocení opatření - opatření bylo splněno.

I když v novele zákona č. 130/2002 Sb. není kompetence Ministerstva kultury (MK) za oblast aplikovaného VaV národní a kulturní identity stanovena, v současné době je Reforma respektována a tento VaV je koordinován MK a podporován z jeho rozpočtové kapitoly.

ad 1) MK v roce 2008 v souladu s usnesením vlády ze dne 26. března 2008 č. 287 k návrhu Reformy zpracovalo Meziresortní koncepci aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity do r. 2015 [16], ze které vychází program aplikovaného

výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI), který byl vyhlášen dne 5. 5. 2010.

ad 2) Příkazem ministra kultury č. 17/2008 byla zřízena Rada ministra kultury pro výzkum, jejíž členové byli nominováni Radou pro výzkum a vývoj, AV ČR, Českou konferencí rektorů, Radou vysokých škol a odbornou veřejností.

ad 3) Požadavkům Reformy odpovídá zmíněná mezirezortní koncepce i vyhlášený program NAKI.

3.3.4 Podpora velkých infrastruktur pro VaV

Reforma stanovuje, že:

1. Vzhledem k úzkým vazbám na mezinárodní spolupráci (např. ESFRI) a OP VaVpI, bude v působnosti MŠMT i podpora velkých infrastruktur (viz 5.1.).
2. Výstavba a/nebo činnost velkých infrastruktur bude podporována formou dlouhodobých specifických programů schvalovaných vládou, které zajistí jejich dlouhodobou podporu.
3. Jedním z dlouhodobých specifických programů podpory velkých infrastruktur VaV bude Národní program výzkumu III (NPV III), který zajistí provoz a činnost kapacity vybudovaných z OP VaVpI.

Vyhodnocení opatření - opatření bylo splněno částečně.

- ad 1) Kompetence MŠMT pro oblast velkých infrastruktur pro VaV jsou vymezeny novele zákona č. 130/2002 Sb. (zejména § 33, odst. 2). MŠMT vypracovalo Cestovní mapu ČR velkých infrastruktur pro výzkum, vývoj a inovace [17], kterou schválila vláda v březnu 2010 a která se bude průběžně aktualizovat. Usnesením vlády ze dne 22. února 2010 č. 143 bylo schváleno financování tří projektů velkých infrastruktur výzkumu (THALES, JHR, SHARE) a usnesením vlády ze dne 15. března 2010 č. 208 bylo schváleno poskytnutí účelové podpory dalším dvanácti projektům velkých infrastruktur (BBMRI, CESNET, CESSDA, CzechCOS/ICOS, CzechGeo/EPOS, CzechPolar, CZERA, ESS, ESS - survey, LINDAT/CLARIN, PALS, Reaktory Řež).
- ad 2) Podmínky stanovené Reformou jsou zapracovány v novele zákona č. 130/2002 Sb. (§ 4, odst. 1, písmeno e a zejména § 7, odst. 4).
- ad 3) V novelizovaném zákoně č. 130/2002 Sb. je stanoveno, že podpora pro velké infrastruktury VaV bude poskytována formou účelové podpory (§ 4, odst. 1, písmeno e). Národní program výzkumu III (NPV III) však vyhlášen nebyl, neboť bylo rozhodnuto, že takto koncipovaný program nebude realizován. Z tohoto důvodu je opatření hodnoceno jako částečně splněné.

3.4 Odvětvové oblasti VaV

V Reformě je stanoveno, že následující tři oblasti VaV mají sice odvětvový charakter, ale zároveň mají svá specifika, která je neumožňují efektivně podporovat jako ostatní odvětvový VaV prostřednictvím TA ČR. Reforma pro jednotlivé oblasti stanovuje:

3.4.1 Zemědělský aplikovaný VaV

Zemědělský aplikovaný VaV bude zabezpečovat tuto oblast VaV, kde v souladu s předpisy EU bude moci být podporován aplikovaný VaV v oblasti zemědělství a rybolovu

100% dotací ze státního rozpočtu. Zemědělský aplikovaný VaV bude podporován Ministerstvem zemědělství (MZe), které zabezpečí:

1. dlouhodobou koncepci, která zároveň zvýší zapojení výzkumných organizací (VVI, VVŠ aj.),
2. věcné (administrativní) zajištění této problematiky včetně činnosti meziresortní komise složené zejména z externích odborníků,
3. vazby na využití prostředků EU, které jsou rovněž pro toto odvětví jiné.

Vyhodnocení opatření - opatření bylo splněno.

Podle novely zákona č. 130/2002 Sb. Ministerstvo zemědělství (MZe) poskytuje institucionální podporu z výdajů na VaVaI na dlouhodobý rozvoj VO podle své působnosti, pokud jsou tyto organizace zřízeny podle soukromého práva. I když MZe není v zákoně zmíněno jako poskytovatel účelové podpory, je v současné době respektována Reforma a pro toto ministerstvo jsou ve státním rozpočtu vyčleněny institucionální i účelové prostředky. V roce 2010 MZe vyhlásilo jednostupňovou veřejnou soutěž ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích v rámci svého programu Výzkum v agrárním komplexu (VAK) s počátkem řešení projektů v roce 2011.

- ad 1) Podle novely zákona č. 130/2002 Sb. (§ 34, odst. 1) je MZe odpovědné za přípravu koncepcí VaVaI a přípravu a realizaci programů a dalších aktivit VaVaI, které jsou v jeho působnosti. V souladu s usnesením vlády ze dne 26. března 2008 č. 287 k návrhu Reformy MZe zpracovalo Koncepci zemědělského aplikovaného výzkumu a vývoje do roku 2015, která byla v lednu 2009 schválena vládou.
- ad 2) Dne 23. 4. 2009 byla ustavena Rada pro zemědělský aplikovaný výzkum a vývoj, která je odborným poradním orgánem ministra zemědělství pro koordinaci činnosti v rámci zemědělského aplikovaného výzkumu a vývoje. V Radě jsou zástupci některých dalších ministerstev (např. MŠMT, MMR, MZ, MPO, MŽP), AV ČR, VŠ, soukromého sektoru a dalších subjektů.
- ad 3) Jedním z cílů zmíněné koncepce je také zvýšit podíl mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích a ve větší míře využívat finančních prostředků poskytovaných ze Strukturálních fondů EU.

3.4.2 Obranný aplikovaný VaV

Obranný aplikovaný VaV bude zabezpečovat tuto oblast VaV, kde uživatelem výsledků řešení je stát, bude podporován MO, které zabezpečí:

1. dlouhodobou koncepci, která zároveň zvýší zapojení výzkumných organizací (VVI, VVŠ aj.) a současně umožní i využití výsledků pro aplikační sféru (průmysl a jiná odvětví),
2. věcné (administrativní) zajištění této problematiky včetně činnosti meziresortní komise složené zejména z externích odborníků.

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno.

V novelizovaném zákoně č. 130/2002 Sb. je stanoveno, že poskytovatelem institucionální podpory je i Ministerstvo obrany (MO), které tuto podporu poskytuje VO, jež jsou jeho organizační jednotkou (§ 4, odst. 2, písmeno a, bod 4). I když MO není explicitně zmíněno jako poskytovatel účelové podpory VaV, je v současné době respektována Reforma a pro toto ministerstvo jsou ve státním rozpočtu vyčleněny institucionální i

účelové prostředky. MO vyhlásilo v roce 2008 na období pěti let program Rozvoj dosažených operačních schopností ozbrojených sil České republiky, který je realizován jako veřejná soutěž.

- ad 1) Podle novelizovaného zákona č. 130/2002 Sb. (§ 34, odst. 1) je MO odpovědné za přípravu koncepcí VaVaI a přípravu a realizaci programů a dalších aktivit VaVaI, které jsou v jeho působnosti. V souladu s usnesením vlády č. 287 zpracovalo MO Koncepti obranného aplikovaného VaV do roku 2015, která by měla přispět k naplňování vojenské strategie ČR. Jedním z cílů koncepce je i zvýšení konkrétního přínosu aplikovaného výzkumu.
- ad 2) Ministerstvo obrany vytvořilo Radu resortu Ministerstva obrany pro výzkum a vývoj (ROVV), ve které jsou zástupci různých sektorů.

3.4.3 Zdravotnický aplikovaný VaV

Zdravotnický aplikovaný VaV bude zabezpečovat tuto oblast VaV, kde připravované změny budou primárně řešeny zdravotnickou reformou, bude podporován Ministerstvem zdravotnictví (MZ), které zabezpečí:

1. dlouhodobou koncepci, která zároveň zvýší zapojení výzkumných organizací (VVI, VVŠ aj.) a současně umožní i využití výsledků pro aplikační sféru,
2. věcné (administrativní) zajištění této problematiky včetně činnosti meziresortní komise složené zejména z externích odborníků.

Přibližně polovina stávajících výdajů poskytovaných MZ na výzkum a vývoj má obdobně jako v jiných zemích charakter a výstupy typické pro základní výzkum a bude proto účelově vázána a poskytována Grantovou agenturou ČR.

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno.

Ministerstvo zdravotnictví není v novele zákona č. 130/2002 Sb. explicitně zmíněno jako poskytovatel podpory VaV a nejsou tedy stanoveny ani jeho odpovědnosti. Nicméně v současné době se ustanovení Reformy respektují a ve státním rozpočtu jsou pro Ministerstvo zdravotnictví vyčleněny institucionální i účelové prostředky. Také byl již vypracován Resortní program VaV Ministerstva zdravotnictví III. na léta 2010 – 2015 (kód NT), který byl schválen usnesením vlády ze dne 31. srpna 2009 č. 1133. V současné době je vyhlášena veřejná soutěž pro podávání návrhů grantových projektů.

- ad 1) MZ v souladu s usnesením vlády ze dne 26. března 2008 č. 287 zpracovalo Koncepti aplikovaného zdravotnického výzkumu a vývoje na léta 2010 – 2015, která byla schválena vládou v červnu 2009. Koncepce definuje základní podmínky pro poskytování účelové a institucionální podpory jednotlivým subjektům (výzkumné ústavy, lékařské fakulty univerzit, fakultní a ostatní nemocnice a další zdravotnická zařízení, státní i soukromá, krajské hygienické stanice apod.).
- ad 2) MZ vytvořilo oborové komise Interní grantové agentury Ministerstva zdravotnictví. Problematika základního výzkumu v oblasti zdravotnictví byla převedena na GA ČR. MZ zároveň rozšířilo podporu aplikovaného VaV.

4. Státní správa VaVaI

Opatření, která jsou hodnocena v této kapitole, se týkají cíle 2 Reformy - Výrazně snížit počet 22 rozpočtových kapitol VaV ČR, zjednodušit administrativu.

4.1 Orgány VaVaI

4.1.1 Rada pro výzkum, vývoj a inovace

1. Působnost Rady

Bude uzákoněn současný (resp. dlouhotrvající) stav - Rada bude mít jak stávající působnosti podle zákona č. 130/2002 Sb. (výdaje na VaV v ČR, hodnocení VaV a jeho výsledků, posuzování návrhů programů, IS VaV, formulaci priorit VaV, přípravu inovační politiky), ale nově i odpovědnost za přípravu nové politiky výzkumu, vývoje a inovací, přípravu zákonů a dalších právních předpisů, realizaci priorit VaV, realizaci opatření v oblasti inovací atd. Již dnes Rada de facto není „poradním“ orgánem, ale stala se orgánem odpovědným za uvedené úkoly.

2. Složení Rady

Návazně na působnost Rady bude upraveno její složení, Rada bude mít 17 členů – předsedu (premiér popř. vicepremiér), 8 členů základního výzkumu, 8 členů aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací. Z nichž část budou přední odborníci (nominace volbou z organizací příslušného zaměření), ostatní budou představitelé orgánů a institucí VaV.

3. Zajištění činnosti Rady

Z navržené působnosti Rady vyplývá nutnost změny její právní formy a postavení k zajištění její činnosti a úkolů, které má plnit. Rada bude zřízena novelou zákona č. 130/2002 Sb., který stanoví její právní formu, způsob financování, působnost, povinnosti, členství, způsob jednání, jmenování předsedy, pracovněprávní vztahy. Konkrétní zabezpečení činnosti Rady po stránce technické, organizační a odborné bude zajišťovat její Sekretariát a dále odborné poradní orgány Rady (odborné komise). Jako vhodný model pro navrhované uspořádání se jeví např. právní forma veřejnoprávní korporace, která je obdobně využívána pro podobné právní subjekty zajišťující výkon veřejné správy ve vlastní působnosti, stanovené zvláštním zákonem.

4. Odborné komise Rady

Odborné komise Rady nebudou mít ze zákona vymezen, jako doposud, jen jeden úkol, a to přípravu Dlouhodobých základních směrů výzkumu (DZSV), které se ale v praxi neuplatnily. Odborné komise budou mít jasně stanovené úkoly a cíle činnosti (příprava a realizace priorit VaV – např. povinné hodnocení návrhů a výsledků programů aj.). Radě zůstane možnost jmenování dalších vlastních poradních orgánů.

Vyhodnocení opatření týkajících se RVVI – opatření bylo splněno částečně.

Návrhy obsažené v Reformě byly zapracovány do novely zákona č. 130/2002 Sb. a také působnost RVVI odpovídá Reformě. Problematickým místem je jistý rozpor v kompetencích RVVI a MŠMT, které jsou stanoveny v novele zákona č. 130/2002 Sb. Podle § 33, odst. 1, je MŠMT ústředním správním orgánem odpovědným za VaV, s výjimkou oblastí zabezpečených RVVI, avšak jeho konkrétní odpovědnosti jsou zákonem č. 130/2002 Sb. výrazně omezeny. Podle § 35 odst. 1 je RVVI odborným a poradním orgánem vlády pro oblast VaVaI, přičemž podle odst. 2 zabezpečuje klíčové aktivity problematiky VaV, jako je příprava NP VaVaI a kontrola její realizace, zpracování priorit VaV, návrh výdajů na VaVaI jednotlivých rozpočtových kapitol atd. Podrobnější rozbor této situace bude součástí vyhodnocení opatření A 8-1 NP VaVaI.

1. Působnost Rady – opatření bylo splněno.

Tato část opatření byla splněna a zapracována do legislativy. Novelou zákona č. 130/2002 Sb. byla působnost RVVI rozšířena a odpovídá záměrům Reformy. Statut RVVI, který je uveden na jejích internetových stránkách, odpovídá působnosti RVVI vymezené zákonem č. 130/2002 Sb.

2. Složení Rady – opatření bylo splněno.

Tato část opatření je do novely zákona č. 130/2002 Sb. zapracována. V novele zákona č. 130/2002 Sb. je stanoveno, že počet členů Rady je 17 s tím, že jsou v ní zastoupeni přední odborníci ze základního a aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací. Ustanovení zákona odpovídá i statut RVVI a současné složení RVVI rámcově odpovídá požadavkům Reformy (posoudit, jak současné složení RVVI odpovídá požadavkům Reformy, je obtížné, neboť hranice mezi tím, zda daný člen RVVI zastupuje základní nebo aplikovaný výzkum, není zřetelná).

3. Zajištění činnosti Rady – opatření bylo splněno částečně.

V novele zákona č. 130/2002 Sb. je vymezena působnost, jmenování předsedy a pracovněprávní vztahy členů RVVI. RVVI má schválený statut a jednací řád. Činnost RVVI je podle zákona č. 130/2002 Sb. (§ 4, odst. 2, písmeno d) financována z institucionálních prostředků na VaVaI. Právní forma RVVI zůstala nezměněna – nadále je poradním orgánem vlády. Z tohoto důvodu je tato část opatření i celé opatření týkající se RVVI hodnoceno jako částečně splněné.

4. Odborné komise Rady – opatření bylo splněno.

V novele zákona č. 130/2002 Sb. je stanoveno, že RVVI může ustavit své odborné a poradní orgány, a to zejména odborné komise pro zpracování priorit aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, komisi pro hodnocení výsledků VO a ukončených programů a bioetickou komisi (§ 35, odst. 7 zákona). Ve statutu RVVI je uvedeno, že odborné komise připravují v oblasti své působnosti návrhy priorit v oblasti výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ČR a z odborného hlediska se vyjadřují k materiálům připravovaným RVVI.

4.1.2 Grantová agentura ČR

1. Úkoly a postavení Grantové agentury ČR popsané v zákoně č. 130/2002 Sb. zůstanou v zásadě zachovány.
2. Ke změně dojde v systému hodnocení návrhů projektů, kde bude výrazně diferencováno hodnocení návrhů jednotlivých projektů tak, aby byly vybírány ty nej kvalitnější.
3. Na základě veřejné diskuse rovněž GA ČR modifikuje pravidla pro účast pracovníků z institucí podávajících návrhy projektů na jejich hodnocení tak, aby nevznikalo většinou neoprávněné podezření z ovlivnění hodnocení.
4. Bude zřízena Vědecká rada GA ČR a po vzniku TA ČR bude přehodnoceno zaměření jednotlivých oborových komisí. Obdobně jako u TA ČR bude v novele zákona č. 130/2002 Sb. zakotvena možnost spolupráce se zahraničními grantovými agenturami.

Vyhodnocení opatření týkajících se GA ČR – opatření bylo splněno.

- ad 1) Tato část opatření byla splněna, postavení GA ČR a její úkoly zůstaly zachovány.
- ad 2) V novele zákona 130/2002 Sb. je stanoveno, že GA ČR bude provádět hodnocení a výběr projektů. Pravidla pro hodnocení a výběr projektů jsou uvedena na internetových stránkách GA ČR. Při hodnocení projektů je posuzována vědecká a praktická hodnota projektu (očekávaný přínos navrhovaného projektu v rámci oboru, společenská závažnost projektu, význam projektu pro infrastrukturu vědy a techniky a spolupráce se zahraničím).

- ad 3) Ve formulářích pro hodnocení projektů, které jsou uvedeny na internetových stránkách GA ČR, je zařazeno prohlášení hodnotitele o střetu zájmů.
- ad 4) V novele zákona č. 130/2002 Sb. je stanoveno, že jedním z orgánů GA ČR je, kromě předsedy, předsednictva a kontrolní rady, také vědecká rada (§ 36, odst. 3). Ve statutu GA ČR je také uvedeno složení vědecké rady, délka funkčního období a její odpovědnosti. Členové, předseda a místopředsedové vědecké rady GA ČR byli jmenováni usnesením vlády ze dne 15. září 2010 č. 650.

4.1.3 Technologická agentura ČR

Novelou zákona č. 130/2002 Sb. vznikne Technologická agentura České republiky (TA ČR) jako organizační složka státu a kapitola státního rozpočtu. Její předsednictvo bude obdobně jako u GA ČR jmenováno vládou a jí se bude odpovídat.

TA ČR bude zejména:

1. podporovat projekty v oblasti aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, které mají skončit uplatněním v praxi,
2. podporovat za celou ČR projekty v aplikovaného sociálně-ekonomického výzkumu určené pro potřeby státní správy, které budou po schválení příslušného programu vládou realizovány formou veřejných zakázek,
3. poskytovat plný servis uživatelům v průběhu celého procesu (právní, finanční, ochrana výsledků atd.),
4. podporovat komunikaci mezi výzkumnými organizacemi a soukromým sektorem a podílové financování projektů,
5. spolupracovat se zahraničními technologickými agenturami (zejm. zemí EU) a využívat jejich zkušeností.

Přechodné období při zahájení činnosti TA ČR a cílový stav jsou popsány v bodu 6.1.1.

Vyhodnocení opatření týkajících se TA ČR - opatření bylo splněno.

TA ČR byla zřízena novelou zákona č. 130/2002 Sb. a požadavky uvedené v bodech 1 až 5 byly v novele zákona specifikovány. TA ČR zahájila svou činnost v polovině října roku 2009 a stanovené činnosti již provádí. V současné době je realizován první program TA ČR „Alfa“ a další programy aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací se připravují. Podrobnější vyhodnocení činnosti TA ČR bude součástí vyhodnocení opatření A 1-2 NP VaVaI.

4.1.4 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Novelou zákona č. 130/2002 Sb. dojde návazně na výše uvedené změny k úpravě působností MŠMT, které bude nadále odpovědné za:

1. mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji (viz 3.3.1 a 6.1.2),
2. operační programy Výzkum a vývoj pro inovace a Vzdělávání pro konkurenceschopnost (viz 2.2),
3. podporu velké infrastruktury VaV včetně tzv. Národního programu výzkumu III (viz 3.3.4, 5.1 a 6.1.4),

4. poskytování institucionální podpory výzkumu na vysokých školách aj. výzkumným organizacím (viz 4.2.2, bod 3.a) a účelové podpory specifického výzkumu na vysokých školách (viz 3.2, bod 2),
5. správní funkce ústředního správního úřadu pro výzkum a vývoj, např. vedení rejstříků veřejných výzkumných organizací aj.

Vyhodnocení opatření týkajících se MŠMT – opatření bylo splněno.

- ad 1) V novele zákona 130/2002 Sb. je odpovědnost mezinárodní spolupráci ve VaV stanovena a v současné době MŠMT za tuto oblast VaV odpovídá.
- ad 2) MŠMT odpovídá za OP VaVpI a OP VK.
- ad 3) MŠMT podle novely zákona č. 130/2002 Sb. odpovídá za podporu velké infrastruktury VaV. MŠMT vypracovalo Cestovní mapu ČR velkých infrastruktur pro výzkum, vývoj a inovace [16], kterou schválila vláda v březnu 2010 a která se bude průběžně aktualizovat. Vládou bylo také schváleno financování celkem 15 projektů velkých infrastruktur (viz též kapitola 3.3.4).
- ad 4) MŠMT poskytuje institucionální podporu VaV na VŠ a jiných VO a účelovou podporu specifického vysokoškolského výzkumu.
- ad 5) V novele zákona č. 130/2002 Sb. je stanoveno, že ústředním správním úřadem odpovědným za VaV je MŠMT, s výjimkou oblastí, za které je odpovědná RVVI (§ 33, odst. 1 zákona. Dále je uvedeno (§ 33, odst. 2, písmeno d), že MŠMT odpovídá za výkon správní funkce ústředního správního úřadu pro VaV podle zvláštních předpisů (zákon 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, a další zákony). MŠMT také vede rejstřík veřejných výzkumných institucí (příkaz ministryně školství, mládeže a tělovýchovy č. 2/2006). Viz též kapitola 4.1.4.

4.2 Rozpočtové kapitoly VaV

4.2.1 Počet rozpočtových kapitol pro účelovou podporu VaV

1. Veřejné soutěže ve VaV budou zajišťovány dvěma agenturami, a to pro oblast základního výzkumu GA ČR a od r. 2011 pro oblast aplikovaného výzkumu TA ČR (Agenturou pro aplikovaný výzkum). Účelové prostředky na výzkum a vývoj budou směřovány s výjimkou průřezových a odvětvových oblastí VaV přes obě agentury.
2. Průřezově bude zajištěna mezinárodní spolupráce ve VaV (MŠMT a pro OP PI - MPO), bezpečnostní aplikovaný VaV (MV), aplikovaný VaV národní a kulturní identity (MK) a podpora velkých infrastruktur pro VaV (MŠMT).
3. Odvětvově bude podporován zemědělský aplikovaný VaV (MZe), obranný aplikovaný VaV (MO) a zdravotnický aplikovaný VaV (MZ).
4. Pro navržený systém účelové podpory VaV je potřebných 10 rozpočtových kapitol – ÚV ČR (Rada), GA ČR, TA ČR, průřezově MŠMT, MPO, MV a MK a odvětvově MZe, MO a MZ.

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno.

- ad 1) Požadavky Reformy týkající GA ČR a TA ČR byly zapracovány do novelizovaného zákona č. 130/2002 Sb. a v souladu s novelizovanou legislativou jsou v současné době veřejné soutěže ve VaV těmito agenturami zajišťovány.

- ad 2) I když není legislativně ukotveno, že MK je poskytovatelem účelové podpory VaV národní a kulturní identity, Reforma je v současné době respektována a účelová podpora pro průřezové oblasti VaV je zajišťována uvedenými ministerstvy.
- ad 3) I když není legislativně ukotveno, že MZe, MO a MZ jsou poskytovateli účelové podpory VaV, Reforma je v současné době respektována a účelová podpora pro průřezové oblasti VaV je uvedenými ministerstvy zajišťována.
- ad 4) Podle návrhu výdajů státního rozpočtu ČR na VaVaI na rok 2010 s výhledem na léta 2011 a 2012 [10], který byl schválen vládou, je zřejmé, že počínaje rokem 2012 bude účelová podpora poskytována prostřednictvím 10 rozpočtových kapitol. Kromě výše zmíněných poskytovatelů bude v roce 2012 účelová podpora poskytována také AV ČR (jedná se však pouze o dobíhající granty bývalé grantové agentury AV ČR), a naopak, poskytovatelem účelové podpory v uvedeném roce není ÚV ČR.

4.2.2 Počet rozpočtových kapitol pro institucionální podporu VaV

1. Institucionální podpora bude vázána na dosažené výsledky. Mechanismus institucionální podpory tedy bude pro všechny stejný, jedná se tedy o to, ze kterých rozpočtových kapitol bude poskytován.
2. Institucionální podpora soukromým výzkumným organizacím, která je v souladu s Rámcem Společenství, bude v průmyslovém VaV poskytována prostřednictvím MPO a v zemědělském VaV prostřednictvím MZe tak, aby resort sehrál koncepční úlohu a mohl posoudit dosažené výsledky s jejich potřebností pro průmysl resp. zemědělství. Dosud jde v průmyslovém VaV o 10 právnických osob doposud podporovaných prostřednictvím MŠMT a v zemědělském VaV o 9 právnických osob doposud podporovaných prostřednictvím MŠMT.
3. Pro navržený systém institucionální podpory VaV podle výsledků je od r. 2012 potřebných 11 rozpočtových kapitol (údaje podle institucionální podpory v r. 2007):
  - a) MŠMT = 18 veřejných vysokých škol pro stávající výzkumné záměry, 2 zájmová sdružení právnických osob a dále ty organizace, kde je v současné době podíl VaV na jejich činnosti nízký a výsledky v aplikovaném VaV nepříliš uspokojivé. Jedná se o organizace Ministerstva práce a sociálních věcí (2 veřejné výzkumné instituce), Ministerstva životního prostředí (2 veřejné výzkumné instituce a 1 státní příspěvková organizace), Ministerstvo dopravy (1 veřejné výzkumné instituce) a organizace Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního (1 státní příspěvková organizace), dále vzhledem k odpovědnosti za mezinárodní spolupráci ve VaV i MZV (1 veřejná výzkumná instituce),
  - b) AV ČR = 54 ústavů AV ČR – veřejné výzkumné instituce a výdaje na činnost AV ČR. Výdaje Kanceláře AV ČR budou specifikovány a přizpůsobeny navrženému systému,
  - c) MV = 2 organizační složky státu vzhledem k řešení účelové podpory VaV (bezpečnostní výzkum) a dále organizace MS (1 organizační složka státu) a SÚJB (1 veřejná výzkumná instituce a 1 organizační složka státu), které spadají do této oblasti,
  - d) MK = 10 státních příspěvkových organizací vzhledem k řešení účelové podpory VaV (aplikovaný VaV národní a kulturní identity),
  - e) MZe = 7 ústavů - veřejné výzkumné instituce, 2 ústavy – státní příspěvkové organizace a 9 nestátních výzkumných organizací (specifika zemědělství vyplývající i z Rámce Společenství),

- f) MO = 1 organizační složka státu a 3 státní příspěvkové organizace (specifika obranného výzkumu a vývoje),
- g) MZ = 10 státních příspěvkových organizací (specifika zdravotnického aplikovaného výzkumu a vývoje daná reformou zdravotnictví),
- h) MPO = 10 nestátních výzkumných organizací,
- 4. a dále výdaje na činnost tří průřezových kapitol:
  - i) GA ČR = výdaje na činnost GA ČR,
  - j) TA ČR = výdaje na činnost TA ČR,
  - k) ÚV ČR = výdaje na činnost Rady.

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno.

- ad 1) V novele zákona č. 130/2002 Sb. je uvedeno, že institucionální podpora je poskytována výzkumné organizaci na základě zhodnocení jí dosažených výsledků tak, že její podíl na celkové výši institucionální podpory výzkumných organizací ze státního rozpočtu v daném roce odpovídá jejímu podílu na hodnotě výsledků všech výzkumných organizací dosažených v uplynulých 5 letech podle hodnocení prováděného každoročně RVVI (§ 7, odst. 6 zákona). Metodiku hodnocení výsledků výzkumných organizací schválila vláda
- ad 2) Podle zákona č. 130/2002 Sb., § 4, odst. 2, písmeno a je institucionální podpora soukromým výzkumným organizacím poskytována MPO, Mze, MŠMT a MV (§ 4, odst. 2).
- ad 3) a 4) V novele zákona č. 130/2002 Sb. jsou uvedeni poskytovatelé institucionální podpory v soulase s Reformou. Ministerstvo zdravotnictví a Ministerstvo kultury, která nejsou explicitně zmíněna v novele zákona č. 130/2002 Sb., jsou však zřizovatelé institucí a podle § 4, odst. 2, písmeno a, bod 1, je výzkumným organizacím poskytována institucionální podpora zřizovatelem, pokud z jeho rozpočtové kapitoly lze VaVaI podporovat. Počínaje rokem 2012 tak bude institucionální podpora VaVaI distribuována zmíněnými 11 poskytovateli (viz návrh výdajů státního rozpočtu ČR na VaVaI na rok 2010 s výhledem na léta 2011 a 2012 [10], který byl schválen vládou).

Poznámka: počty příjemců institucionální podpory, které jsou uvedeny v textu Reformy, nebyly prověřovány.

4.2.3 Celkový počet rozpočtových kapitol pro podporu VaV

Podle nového systému bude VaV podporován z 11 rozpočtových kapitol - Úřadu vlády ČR (činnost Rady pro výzkum, vývoj a inovace jako právnické osoby), GA ČR, nově zřízené TA ČR, MŠMT, MPO, MO a MV, MK, MZe, MZ a AV ČR.

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno.

I když výše popsané rozdělování podpory VaV prostřednictvím 11 rozpočtových kapitol není legislativně ukotveno, Reforma je v současné době respektována a podpora je distribuována prostřednictvím uvedených rozpočtových kapitol (viz též předchozí kapitoly).

5. Excellence ve VaV

Opatření uvedená v této tabulce se týkají Cíle 3 - Podpořit excelenci ve VaV, zvýhodňovat ji a zajistit využití jejích výsledků pro inovace.

5.1 Centra excellence a velká infrastruktura pro VaV

1. Novelami zákonů č. 111/1998 Sb. a č. 341/2005 Sb. bude umožněno veřejným vysokým školám, veřejným výzkumným institucím a dalším výzkumným organizacím zakládat konsorcia, která budou splňovat podmínky Rámce Společenství, a ucházet se o veřejnou podporu na VaVaI. Podmínky účasti podniků v těchto konsorciích budou dány rovněž Rámcem Společenství. Půjde o konsorcia dvojího typu:
  - a) Konsorcium s právní subjektivitou splňující podmínky Rámce Společenství pro výzkumnou organizaci, jehož zakladatelé nebudou mít žádný přednostní přístup k výzkumným kapacitám konsorcia nebo výsledkům výzkumu a vývoje jím vytvořeným.
  - b) Konsorcium více právnických osob bez právní subjektivity, kde zakladatelé splňující podmínky Rámce Společenství pro výzkumnou organizaci předem smluvně upraví své vzájemné vztahy nezbytné pro pořízení, provoz a využití velké infrastruktury pro VaV.
2. O obnově standardní infrastruktury VaV (přístroje a zařízení atd.) budou rozhodovat výzkumné organizace a hradit ji z institucionálních výdajů rozdělovaných podle dosažených výsledků.
3. Pořízení a provoz velké infrastruktury VaV (např. unikátní zařízení, VaV knihoven, společné informační sítě atd.) bude podporováno za následujících podmínek:
  - a) z výdajů na VaV bude podporována jen infrastruktura určená výlučně pro VaV nebo její část, sloužící VaV,
  - b) přednostně bude podporována společná výzkumná infrastruktura využívaná konsorcií (veřejných vysokých škol, veřejných výzkumných institucí a dalších výzkumných organizací a podniků) nebo společně výzkumnými organizacemi a podniky. Jen podle možností státního rozpočtu bude podporována výzkumná infrastruktura sloužící pouze jednomu sektoru (např. několika organizacím jednoho resortu), podporována tímto způsobem nebude infrastruktura VaV sloužící pouze pro jednoho příjemce,
  - c) bude vyžadována excellence ve VaV a v dosažených výsledcích, vč. vazby na kvalitní zázemí institucí,
  - d) při výběru podporované infrastruktury bude výrazně zvýhodněna ta infrastruktura, která souvisí s ESFRI Road-map a garantuje tak zapojení do mezinárodní spolupráce ve VaV na evropské nebo na světové úrovni,
  - e) nezbytné bude zajištění vazby na uživatelskou sféru,
  - f) povinného využití nevytížené infrastruktury pro vzdělávání studentů i výzkumných pracovníků,
  - g) bude požadován celoevropský význam infrastruktury, minimálně přesahující hranice regionu,
  - h) procedura při schvalování velké infrastruktury VaV bude obdobná jako u ostatních programů - se stanoviskem Rady ji bude schvalovat vláda.
4. Jedním z významných aspektů, které budou řešeny, je ten, že výzkumné kapacity jsou z poloviny historicky umístěny v Praze, která má k prostředkům ze strukturálních fondů omezený přístup (např. národním programem zaměřeným na

ty oblasti, kde výzkum a jeho uplatnění umístěné v Praze mají nezastupitelné místo).

5. Stejná pravidla jako pro národní podporu infrastruktury VaV budou platit i pro velké i individuální projekty OP VaVpI, zejména u prioritních os č. 1 „Evropská centra excelence“ a č. 2 „Regionální výzkumná centra“. Ze státních výdajů na VaV bude podpořena výstavba a navazující projekty evropských center excelence a regionálních výzkumných center zaměřených na všechny etapy výzkumu, vývoje a inovací, včetně vzdělávání, u kterých vlastní činnost bude orientována výrazně aplikovaným způsobem přinášejícím rozvoj jak daného regionu, tak celé ČR. Financování této činnosti bude zajištěno podílovým způsobem s tím, že evropská centra excelence budou zaměřena více na vytváření poznatků pro využití v dlouhodobějším horizontu a výrazné zapojení do mezinárodní spolupráce (a tomu odpovídající strukturou financování ze státních, evropských a soukromých zdrojů), zatímco regionální výzkumná centra budou více zaměřena na bezprostřední spolupráci s aplikační sférou a rychlejší využití poznatků.

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno částečně.

- ad 1) Tato část opatření byla splněna. V novele zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích [12], je stanoveno, že tyto instituce mohou kromě své hlavní činnosti provádět i činnosti, které nejsou výzkumem nebo jejich infrastrukturou. Podmínky, které jsou v zákoně stanoveny, odpovídají Rámci Společenství pro státní podporu VaVaI (§ 21 a § 28 zákona). K založení jiné právnické osoby dává souhlas dozorčí rada instituce (§ 19 zákona).
- Podobně i VŠ mají podle novely zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) [13], možnost zakládat právnické osoby (§ 20 zmíněného zákona), přičemž podmínky odpovídají Rámci Společenství pro státní podporu VaVaI. Podobně jako u veřejných výzkumných institucí k založení právnické osoby nebo vstupu VŠ do společnosti dává souhlas správní rada VŠ (§ 15 zákona).
- ad 2) Tato část opatření byla splněna. V novele zákona č. 130/2002 Sb. je stanoveno, že institucionální podpora je poskytována výzkumným organizacím na jejich dlouhodobý koncepční rozvoj na základě zhodnocení dosažených výsledků (§ 3 odst. 3, písmeno a, a § 4, odst. 2, písmeno a). Je tedy zřejmé, že tyto organizace budou rozhodovat i o obnově standardní infrastruktury VaV a hradit ji z institucionálních prostředků, které jim budou přiděleny.
- ad 3) Tato část opatření byla splněna. V novele zákona 130/2002 Sb. je stanoveno, že podporu pro velkou infrastrukturu VaV lze poskytnout jen v rozsahu a podmínkách stanovených v tomto zákoně. Za podporu velké infrastruktury VaV odpovídá podle novely zákona č. 130/2002 Sb. MŠMT, které vypracovalo Cestovní mapu ČR velkých infrastruktur pro výzkum, vývoj a inovace [16], jež byla schválena vládou v roce 2010. Vláda také schválila k financování celkem 15 projektů velkých infrastruktur (viz též kapitola 3.3.4).
- ad 4) Příslušný národní program pro Prahu nebyl dosud vytvořen. NP VaVaI však požaduje vytvoření národního programu nazvaného „Investiční rozvoj výzkumu a vývoje“, který bude na území Prahy doplňovat OP Praha - Konkurenceschopnost (opatření A 4-4, termín realizace 2012, odpovědnost MŠMT).
- ad 5) Podmínky stanovené pro projekty podané v OP VaVpI v prioritních osách 1 a 2 odpovídají uvedeným požadavkům. Konkrétní programy na podporu center excelence a regionálních výzkumných center zaměřených na všechny etapy výzkumu, vývoje a inovací dosud nebyly vytvořeny, avšak vyhlášení národního programu na jejich podporu požaduje NP VaVaI ČR na léta 2009 - 2015 (opatření A 3-4, termín realizace 2012 a odpovědnost MŠMT). NP VaVaI také požaduje

vytvoření programu, který bude zabezpečovat počáteční rozvoj regionální infrastruktury realizující VaV pro potřeby aplikační sféry a uspokojení inovační poptávky podniků (opatření A 4-4, termín realizace 2012, odpovědnost MŠMT).

Vzhledem k tomu, že dosud nebyl vytvořen národní program pro Prahu ani konkrétní programy na podporu center excelence a regionálních výzkumných center zaměřených na všechny etapy výzkumu, vývoje a inovací, je opatření celkově hodnoceno pouze jako částečně splněné.

5.2 Hodnocení výsledků VaV na všech úrovních

1. Hodnocení VaV a jeho výsledků prováděné Radou bude zjednodušeno tak, aby sloužilo svému účelu - rozdělování institucionálních výdajů na VaV mezi rozpočtové kapitoly (viz 4.2.2.):
  - a) u základního výzkumu budou hodnoceny pouze světově uznávané výsledky – publikace (publikace v uznávaných nakladatelstvích, publikace v recenzovaných časopisech, publikace vznikající na uznávaných konferencích atd.) s výjimkou vybraných oborů z oblasti humanitních a společenských věd zaměřených na národně orientované poznání, kde bude excelence hodnocena v rámci Národního referenčního rámce,
  - b) v aplikovaném VaV budou hodnoceny pouze výsledky využitelné pro inovace (patenty, realizované technologie, software, výsledky promítnuté do právních předpisů, norem, směrnic a předpisů nelegislativní povahy závazných v rámci kompetence příslušného poskytovatele a certifikované metodiky atd.).
2. Hodnocení na dalších úrovních, tj. u hodnocení projektů, hodnocení programů, hodnocení výzkumných záměrů, hodnocení organizací zřizovatelem (viz 3.2., bod 1.a) hodnocení plnění koncepcí VaV (politiky VaV a politik resortů) bude:
  - a) každoročně (pokud vláda nestanoví jiný termín) povinně zveřejňováno,
  - b) hodnoceno Radou při přípravě návrhů výdajů na VaV z hlediska pokroku při odstranění nedostatků a z neplnění budou vyvozovány důsledky.
3. V koncepci Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací bude rozhodnuto, v jakém rozsahu bude poskytovat informační podporu pro všechny kapitoly pro hodnocení výsledků programů (popř. pro hodnocení výsledků na úrovni poskytovatelů).

Vyhodnocení opatření – opatření bylo **splněno.**

- ad 1) Provádění hodnocení VaV prostřednictvím RVVI a následné využití výsledků tohoto hodnocení pro rozdělování institucionální podpory VaV je stanoveno v novele zákona č. 130/2002 Sb. Na úrovni RVVI byla ustanovena Komise pro hodnocení výsledků výzkumných organizací a ukončených programů (KHV), která vypracovala metodiku pro toto hodnocení. Metodiku hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů (platnou pro roky 2010 a 2011) [18] schválila vláda.
- ad 2) Hodnocení na dalších úrovních je stanoveno v novele zákona č. 130/2002 Sb. Metodiku hodnocení výsledků VO a hodnocení výsledků ukončených programů zpracovala RVVI (resp. KHV). Na základě usnesení vlády ze dne 4. srpna 2010 č. 555 o Metodice hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů (platné pro léta 2010 a 2011) byla metodika hodnocení schválena vládou a předsedovi RVVI uloženo provést v letech 2010 a 2011 hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků

ukončených programů postupem podle této metodiky. Výsledky hodnocení jsou zveřejňovány na internetových stránkách RVVI. Pokud poskytovatel neplní své povinnosti, jsou vyvozovány důsledky a příslušnému poskytovateli je z rozpočtu odebrána část prostředků na VaV.

- ad 3) RVVI zpracovala koncepci IS VaVaI na období 2009 až 2012 [19], ve které bylo navrženo 25 konkrétních opatření směřujících ke zlepšení IS VaVaI pro potřeby hodnocení a podle požadavků jeho uživatelů. Některá navržená opatření byla již realizována. Nová Národní politika VaVaI ČR na léta 2009 – 2015 navrhuje ve svém opatření A 3-5 rozšíření IS VaVaI za účelem zlepšení managementu znalostí (zejména pro zlepšení využitelnosti výsledků v inovacích v podnikové sféře).

6. Programy VaV

Opatření, která jsou diskutována v této kapitole, se týkají Cíle 4 - Podmínit programovou podporu VaV spoluprací veřejného výzkumu s uživateli výsledků VaV, založenou na podílovém financování z veřejných a soukromých zdrojů.

6.1 Zavést nový systém programů aplikovaného VaV

6.1.1 Programy podporované z rozpočtové kapitoly TA ČR

TA ČR (viz 4.1.3) začne fungovat v r. 2010 (novela zákona č. 130/2002 Sb., kterou vznikne, nabude účinnosti v r. 2009) a svou činnost zahájí postupně.

1. Cílový stav - příprava a schvalování programů VaV

- a) Programy aplikovaného VaV návazně na koncepci VaV v daném odvětví bude připravovat kompetenčně příslušný resort.
- b) Nové programy aplikovaného výzkumu a vývoje budou podporovány pouze v případě zajištění jejich podílového financování ze státních a soukromých zdrojů, s výjimkou těch programů, kde jediným uživatelem výsledků bude stát nebo kraj.
- c) Zákonem budou přesněji stanoveny základní atributy programů – jasný a zhodnotitelný cíl, kritéria jeho splnění, způsob jeho dosažení a způsob hodnocení dosažených výsledků a jejich využití.
- d) Na rozdíl od současného stavu ke každému programu nebude resortně unikátní zadávací dokumentace, za kterou nyní odpovídá pouze resort - poskytovatel, a nebude resortně unikátní systém přijímání, posuzování a hodnocení návrhů projektů atd. Kompetenčně příslušný resort bude mít k dispozici jednotný systém TA ČR a všechna nezbytná specifika bude muset zahrnout do návrhu programu.
- e) K návrhu programu se bude povinně před projednáním vládou vyjadřovat Rada a TA ČR.

2. Cílový stav - realizace programu

- a) Po schválení vládou budou prostředky na řešení programu Radou zahrnuty do rozpočtu TA ČR.
- b) Veřejnou soutěž ve VaV bude realizovat TA ČR, která bude odpovídat za kontrolu řešení jednotlivých projektů a dosažení stanovených výsledků.
- c) O průběhu řešení programu bude TA ČR informovat Radu a navrhovatele programu (kompetenčně příslušný resort). Nejméně jednou v průběhu řešení programu (u pětiletých a kratších programů), resp. dvakrát (u delších programů) bude TA ČR hodnoceno plnění cílů programu a dosažené výsledky a resort nebo Rada navrhnou potřebné změny programu.

- d) Po ukončení programu bude TA ČR vyhodnoceno splnění jeho cílů a dosažené výsledky. Na rozdíl od současného stavu budou uznány jen takové výsledky, které jako výsledky řešení schválí příslušná rada programu při TA ČR.
- e) Souhrnně ukončené programy budou hodnoceny a toto hodnocení bude vládě předkládat Rada.

3. Přechodné období

Změna systému podpory VaV programů si vyžádá přechodné období. Současné a připravované resortní programy VaV v oblastech realizovaných TA ČR mají různý horizont, jedná se o čtyři hlavní případy:

- a) Program je již řešen a všechny jeho projekty také - zde budou dokončeny v působnosti stávajících poskytovatelů.
- b) Program je již řešen, část projektů také, ale část ještě ne (jsou plánována nová kola veřejných soutěží ve VaV) - tam, kde je program v souladu s Rámcem Společenství, bude veřejné soutěže po zahájení své činnosti zajišťovat už TA ČR. Již řešené projekty budou dokončeny v působnosti stávajících poskytovatelů.
- c) Program se teprve připravuje se zahájením od r. 2010, (TA ČR ještě nebude existovat, takže veřejné soutěže v r. 2009 musí zajistit současní poskytovatelé; opět za předpokladu souladu s Rámcem Společenství).
- d) Program je navržen k zahájení v r. 2011 – program bude podle nové Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 až 2015 přepracován a veřejná soutěž ve VaV bude pak zajišťována TA ČR.

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno.

Novelou zákona č. 130/2002 Sb. byla zřízena TA ČR. Činnost TA ČR v současné době odpovídá požadavkům specifikovaným v Reformě. Novela zákona a její jednotlivá ustanovení však umožňují nejednoznačný výklad úlohy TA ČR v systému podpory VaVaI. Zatímco podle § 36a odst. 3 je TA ČR odpovědná za přípravu a realizaci programů aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, § 34 odst. 2 ponechává odpovědnost za přípravu programů správním úřadům a TA ČR tyto programy následně realizuje. Podle § 5 odst. 2 by správní úřady měly dokonce programy předkládat RVVI (se stanoviskem TA ČR) ke schválení. Zůstává tedy otázka, zda má TA ČR v systému podpory VaVaI plnit výhradně úlohu implementační agentury nebo programy podpory rovněž připravovat.

6.1.2 Průřezové programy mezinárodní spolupráce (MŠMT)

U programů mezinárodní spolupráce ve VaV bude dosavadní jednotný model programů mezinárodní spolupráce vycházející ze závazků ČR, projednané a ratifikované na příslušné úrovni, zákonem rozčleněn na jednotlivé formy tak, aby prostředky vynaložené na spolupráci přinesly minimálně stejné výsledky jako u národních programů:

1. Programy, kde hodnocení a výběr projektů může probíhat jak na mezinárodní úrovni, tak na mezinárodní a národní úrovni a organizace dostává prostředky na řešení projektu ze zahraniční a nebo ze státních výdajů na VaV. Při splnění zákonných podmínek (zákon č. 171/2007 Sb.) zůstane zachován nárok na dotaci ze státních výdajů na výzkum a vývoj na základě žádosti bez dalšího výběru). V ostatních případech bude financování probíhat účelově podle předpokládaných výsledků.
2. Programy, kde se ČR (zpravidla prostřednictvím svých organizací) podílí na společné přípravě a následně na využívání mezinárodního pracoviště (typický příklad CERN,

aj.) Poplatek za účast bude hrazen institucionálně, financování programů bude probíhat účelově podle předpokládaných výsledků.

3. Programy a projekty mnohostranné mezinárodní spolupráce, ke kterým se ČR po schválení na příslušné úrovni zaváže a z tohoto závazku vyplývá povinnost případně uhradit mezinárodní poplatek a příslušný projekt nebo projekty realizovat ze státních výdajů (typickými příklady jsou projekty OECD či IEA, zaměřené na výzkum v oblasti vzdělávání a kompetencí, jako například PISA, PIAAC, TIMSS, VET, projekty EUROSTUDENT a další).
4. Dvoustranné spolupráce na základě bilaterálních mezivládních dohod, u kterých není hlavním cílem dosažení klasických výsledků VaV - zde budou stanoveny specifické cíle a podle nich určena výše podpory.

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno.

- ad 1) MŠMT vyhlásilo program Podpora projektů sedmého rámcového programu Evropského společenství pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace (2007 až 2013) podle zákona č. 171/2007 Sb.
- ad 2) V novele zákona je stanoveno, že poplatky za účast ČR v mezinárodních aktivitách budou hrazeny institucionálně MŠMT (§ 3, odst. 3, písmeno b, a § 4, odst. 2, písmeno b) a projekty programů mezinárodní spolupráce budou financovány účelově z výdajů na VaV MŠMT (§ 4, odst. 1, písmeno e).
- ad 3) ČR je zapojena do programů a projektů mnohostranné mezinárodní spolupráce jako jsou zmíněné projekty OECD, IEA, PISA, PIAAC, TIMSS a další.
- ad 4) Dvoustranné spolupráce na základě bilaterálních mezivládních dohod, u kterých není hlavním cílem dosažení klasických výsledků VaV (jako jsou například programy mobility), jsou zajišťovány MŠMT.

Opatření nelze spolehlivě vyhodnotit, neboť posouzení výsledků uvedených aktivit ve vazbě na vynaložené prostředky není možné provést bez důkladné evaluace těchto programů a jednotlivých realizovaných projektů. Opatření je zatím hodnoceno jako splněné (po evaluaci uvedených programů by bylo možné splnění opatření přehodnotit).

6.1.3 Průřezové programy MV a MK

1. Programy budou v působnosti odpovědného resortu (MV nebo MK) a jím realizovány, ale na jejich přípravě se budou podílet i ostatní resorty, odborníci z různých druhů institucí atd. O to náročněji budou jejich návrhy posuzovány a průběh řešení Radou kontrolován.
2. V každé oblasti budou nejvýše dva programy – jeden realizovaný jako soubor veřejných zakázek, druhý veřejnou soutěží ve VaV.
3. Průřezové programy budou návazně na vládou v roce 2008 schválené meziresortní koncepce zahájeny v roce 2010 (MV) resp. 2011 (MK) s tím, že programy a řešené projekty budou dokončeny v působnosti stávajících poskytovatelů (pro přechodné model analogický TA ČR – viz 6.1.1., bod 3.).

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno.

- ad 1) V novele zákona č. 130/2002 Sb. je stanoveno, že programové projekty v průřezových oblastech VaVaI, které stanoví vláda na návrh RVVI v NP VaVaI, budou financovány účelově z výdajů na VaVaI příslušného poskytovatele účelové podpory. Pravidla týkající se návrhu programů jsou uvedena v § 5 odst. 2 zákona

č. 130/2002 Sb. a pravidla pro hodnocení ukončených programů jsou uvedena ve vládou schválené Metodice hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů [18]. Na evaluaci programů účelové podpory a vyhlašování nových programů je také zaměřeno opatření A 3-3 NP VaVaI,

- ad 2) MV v současné době realizuje rezortní program „Bezpečnostní výzkum pro potřeby státu v letech 2010-2015“, který je realizován jako program veřejných zakázek. MV dále vyhlásilo program veřejné soutěže nazvaný „Program bezpečnostního výzkumu České republiky 2010 – 2015“. MK vyhlásilo program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI).
- ad 3) Zmíněné průřezové programy odpovídají mezirezortním koncepcím, které byly schváleny vládou (viz kap. 3.3).

6.1.4 Programy podpory velké infrastruktury VaV

1. Národní program výzkumu III (MŠMT) je určen na financování části výdajů na projekty navazující na OP VaVpI a OP PK. Ve všech ostatních náležitostech bude muset splňovat podmínky programů aplikovaného VaV, od podílového financování počínaje, až po výsledky srovnatelné s ostatními programy konče. Efektivnost výdajů ze státního rozpočtu u programu (a tím i u projektů) bude posuzována celkově, tj. včetně státních výdajů na investice (hrazené kofinancováním OP VaVpI a OP PK).
2. Za stejných podmínek jako velké infrastruktury VaV podporované ze strukturálních fondů EU budou podporovány i další velké infrastruktury VaV podporované jak z národních, tak zahraničních zdrojů (např. ESFRI).
3. Velké infrastruktury pro VaV financované z národních zdrojů na VaV budou podporovány formou dlouhodobých specifických programů schvalovaných vládou, které zajistí jejich dlouhodobou podporu za následujících podmínek:
  - a) jejich výstavba a/nebo činnost bude v souladu s Národní politikou výzkumu, vývoje a inovací ČR,
  - b) budou splňovat náležitosti stanovené v části 5.1.

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno částečně.

- ad 1) Za oblast podpory velkých infrastruktur pro VaV je odpovědné MŠMT (novela zákona č. 130/2002 Sb. zejména § 33, odst. 2). MŠMT vypracovalo Cestovní mapu ČR velkých infrastruktur pro výzkum, vývoj a inovace [17], kterou schválila vláda v březnu 2010. Způsob financování velkých infrastruktur je upraveno v zákoně č. 130/2002 Sb. v § 7, odst. 4. Vzhledem k rozhodnutí, že NPV III nebude realizován, není financování infrastruktur vybudovaných z OP VaVpI a OP Praha – Konkurenceschopnost v současné době spolehlivě zajištěno. Opatření je proto hodnoceno pouze jako částečně splněné.
- ad 2) MŠMT vypracovalo Cestovní mapu ČR velkých infrastruktur pro výzkum, vývoj a inovace [13], kterou schválila vláda v březnu 2010 a která se bude průběžně aktualizovat.
- ad 3) V novelizovaném zákoně č. 130/2002 Sb. stanoveno, že velká infrastruktura bude financována účelově MŠMT a dalšími poskytovateli po schválení projektu vládou (§ 4, odst. 1, písmeno e, § 7, odst. 4), viz též kapitola 3.3.4.

6.1.5 Odvětvové programy MZe, MO a MZ

Příprava a schvalování programů, jejich průběžná kontrola atd. budou stejné jako u jiných programů.

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno.

V novele zákona č. 130/2002 Sb. je stanoveno, že programové projekty v průřezových a odvětvových oblastech VaV budou financovány účelově z výdajů na VaVaI příslušného poskytovatele účelové podpory v dané oblasti (§ 4, odst. 1, písmeno b). V zákoně jsou také stanovena obecná pravidla pro poskytnutí této podpory (viz též kap. 3.4).

6.1.6 Specifické programy VaV

Ty resorty, které budou poskytovat účelové prostředky na programy aplikovaného VaV (TA ČR, MŠMT, MV, MK, MZe, MO a MZ), budou mít možnost (a v případě, že půjde o úkol Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR, povinnost) navrhnout specifické programy, zaměřené na specifické oblasti VaV (např. na podporu transferu výsledků VaV, na jejich popularizaci atd.). Cílům budou odpovídat i očekávané výsledky a způsob jejich hodnocení. Tento typ programů bude pouze doplňkem základní programové podpory VaVaI.

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno.

I když výše zmíněné požadavky nejsou explicitně zmíněny v novele zákona č. 130/2002 Sb., TA ČR, MV, MZe, MZ a další poskytovatelé účelové podpory vyhlásily své programy VaV, které odpovídají specifickým cílům (např. cílům resortů). Tyto programy odpovídají vládou schváleným meziposortním koncepcím a ve většině z nich je také kladen důraz na využívání poznatků v praxi.

6.1.7 Regionální VaV programy

V zákoně č. 130/2002 Sb. bude změněn schvalovací proces pro návrhy VaV programů krajů. Až do etapy stanoviska Rady bude postup stejný jako u ostatních programů, program však nemůže schvalovat vláda, ale kraj a ten ho rovněž bude ze svých zdrojů podporovat. Tyto programy budou muset vycházet z krajem schválených strategií regionálního rozvoje.

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno.

V novele zákona č. 130/2002 Sb. v § 37 je stanoveno, že územní samosprávné celky postupují podle tohoto zákona obdobně a podle ustanovení § 5 až 6 přiměřeně; ustanovení § 5 odst. 2 věty třetí a § 5a odst. 4 se nepoužijí.

6.2 Principy platné pro všechny VaV programy

U všech programů budou při jejich přijímání, realizaci a vyhodnocení výsledků uplatňovány následující principy:

1. Programy výzkumu a vývoje hodnotit podle předem stanovených a jasně definovaných cílů včetně využití dosažených výsledků.
2. Zajistit podílové financování programů aplikovaného výzkumu a vývoje z veřejných i soukromých zdrojů (s výjimkou těch, kde jediným uživatelem bude stát nebo kraj) a preferovat projekty, kde se bude na řešení podílet podnikatelský subjekt a výzkumná organizace.
3. Hodnotit návrhy programových projektů výzkumu a vývoje podle cíle programu. U programových projektů bude výrazně omezen význam posuzování odborné historie (vůbec ne jednotlivců, jen částečně týmu) a výrazně zvýšen význam hodnocení novosti, originality a přínosu k cílům programu.
4. Vyžadovat správný způsob projektové podpory výzkumu a vývoje, zejména dodržování zásad uvedených v části 1.1 a 2.1 materiálu schváleného usnesením vlády ze dne 23. 6. 2004 č. 644.
5. Podporovat týmy, nikoliv jednotlivce nebo celé instituce.

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno.

Výše zmíněné principy lze dovodit z novely zákona 130/2002 Sb. (například § 5 odst. 2, § 21 odst. 7 apod.). Míra podpory (resp. spolufinancování ze soukromých zdrojů) je dána Rámcem Společenství pro státní podporu VaVaI [4].

6.3 Nepřímá (daňová) podpora VaVaI

Usnesením vlády ČR č. 531/2007 bylo ministru financí uloženo zpracovat a vládě předložit do 31. prosince 2008 návrh nového zákona o daních z příjmů. V současné době je zpracován věcný záměr nového zákona o daních z příjmů, ve kterém je obsažen záměr podpořit realizaci projektů výzkumu a vývoje odpočtem od základu daně z příjmů (tak jako je tomu od roku 2005) v kombinaci s násobkem přírůstku nákladů na výzkum a vývoj oproti stanovenému časovému okamžiku a poté ve srovnání s předchozím zdaňovacím obdobím tak, aby bylo v souladu s Lisabonskou strategií podpořeno zvyšování vynakládání výdajů na výzkum a vývoj ze soukromých zdrojů. Podpořen bude také nakupovaný výzkum od vysokých škol a výzkumných organizací.

Vyhodnocení opatření – opatření nebylo splněno.

V platném zákoně o dani z příjmů jsou zahrnuty pouze úlevy na VaV realizovaný v daném podniku. Podpora pro VaV nakupovaný od výzkumných organizací ani tzv. přírůstkový model, kde bylo možné daňově zvýhodnit nárůst výdajů na VaV oproti referenčnímu období, nejsou zatím zahrnuty. Daňové zvýhodnění spolupráce ve VaV mezi vysokými školami, veřejnými výzkumnými institucemi a podnikatelským sektorem je obsaženo v programovém prohlášení vlády ze 4. srpna 2010.

7. Výzkumné organizace

Opatření v této kapitole se týkají Cíle 5 - Zavést pružnější organizační struktury veřejného výzkumu.

7.1 Opatření vyplývající ze změny systému podpory VaV

Mezi hlavní změny, které přispějí k větší pružnosti organizační struktury českého výzkumu a vývoje, patří:

1. změna institucionální podpory na rozdělování prostředků podle dosažených výsledků (viz 3.2.),
2. podpora excelence investicemi do velkých infrastruktur VaV využívaných společně subjekty z různých sektorů (viz 5.1.),
3. vznik TA ČR (viz 4.1.3.) a společná pravidla pro programy aplikovaného VaV (viz 6.2.),
4. využití strukturálních fondů EU 2007–2013 (OP PI, OP VaVpI) k posílení aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací v regionech ČR (viz 2.2. a 6.1.7.),
5. povinnost výzkumných organizací vytvořit pro aplikovaný VaV funkční systém ochrany duševního vlastnictví, transferu a komercializace výsledků (viz 2.3., bod 5).

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno.

Návrhy uvedené v bodech 1 až 4 byly splněny a jejich vyhodnocení je uvedeno na jiných místech tohoto dokumentu. Povinnost výzkumných organizací vytvořit pro aplikovaný VaV funkční systém ochrany duševního vlastnictví, transferu a komercializace výsledků (ad 5) vyplývá ze zákona č. 130/2002 Sb., kde je stanoveno, že práva k výsledkům činnosti ve VaVaI, která není veřejnou zakázkou, patří příjemci. Příjemce, který není fyzickou osobou, upraví způsob nakládání s výsledky vnitřním předpisem (§ 16, odst. 3).

7.2 Další opatření k změně struktury organizační struktury veřejného výzkumu

V připravovaném zákoně o terciárním vzdělávání zajistit zejména změnu:

1. způsobu rozdělování prostředků na vzdělávání na vysokých školách – významně posílit financování podle počtu kvality vzdělávání a VaV jednotlivých vysokých škol, popř. fakult, se zohledněním nákladů,
2. v systému řízení vysokých škol tak, aby jejich orgány odpovědné za jejich rozvoj a výsledky, měly k tomu odpovídající pravomoci a nástroje (totéž částečně platí i pro veřejné výzkumné instituce),
3. v možnosti zapojit do vzdělávání i nejlepších odborníků z praxe a ze zahraničí na základě výběrového řízení

Vyhodnocení opatření – opatření nebylo splněno.

Nový zákon o terciárním vzdělávání nebyl dosud připraven. Nejvýznamnější návrhy, s nimiž počítá první verze tohoto zákona a které jsou v současné době zveřejněny na internetových stránkách MŠMT³, rámcově odpovídají požadavkům Reformy.

³ <http://www.msmt.cz/reforma-terciarniho-vzdelavani/shrnuti-dosavadni-pripravy-vecneho-zameru-zakona-o>

8. Pracovníci ve VaVaI

Opatření uvedená v této kapitole se týkají Cíle 6 - Zajistit odborníky pro výzkum, vývoj a inovace.

8.1 Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Operačním programem Vzdělávání pro konkurenceschopnost bude podpořeno vzdělávání odborníků pro výzkum, vývoj a inovace.

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno.

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) je zaměřen na zkvalitnění vzdělání pro VaVaI.

8.2 Další opatření k zajištění odborníků pro výzkum, vývoj a inovace

1. Ta část výzkumu, která je bezprostředně spojena se vzděláváním a na níž se podílejí studenti, bude podporována účelově (projektově).
2. Součástí programů aplikovaného VaV, předpokládajících nárůst výzkumných pracovníků, bude podmínka povinného podílu mladých pracovníků do 35 let a pracovníků střední generace s mezinárodními zkušenostmi.
3. U všech výzkumných organizací bude povinný kariérní řád.
4. Zjednoduší se přijímání výzkumných pracovníků ze třetích zemí (mimo EU).

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno částečně.

- ad 1) V novele zákona 130/2002 Sb. je stanoveno, že specifický vysokoškolský výzkum (tj. výzkum, který je prováděn studenty při uskutečňování akreditovaných doktorských nebo magisterských studijních programů a který je bezprostředně spojen s jejich vzděláváním) bude financován účelově z výdajů na VaV MŠMT (§ 4, odst. 1, písmeno e).
- ad 2) Podmínku povinného podílu mladých pracovníků do 35 let lze řešit ve vlastním návrhu programu.
- ad 3) Mezi návrhy, s nimiž počítá první verze zákona o terciárním vzdělání a které jsou v současné době zveřejněny na internetových stránkách MŠMT, je zařazeno také vytvoření kariérního řádu. Zákon o terciárním vzdělávání je však stále ve fázi návrhu a povinnost pro výzkumné organizace mít zavedený kariérní řád zatím stanovena nebyla. Z tohoto důvodu je opatření celkově hodnoceno pouze jako částečně splněné
- ad 4) Na podporu mobility výzkumných pracovníků z třetích zemí do Evropy byla vydána Směrnice Rady 2005/71/ES z 12. října 2005 o zvláštním postupu pro přijímání státních příslušníků třetích zemí pro účely vědeckého výzkumu. V ČR byla tato směrnice transponována do návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti 21. prosince 2007.

9. Mezinárodní spolupráce ve VaV

Opatření v této kapitole se týkají Cíle 7 - Intenzivně zapojit ČR do VaV v EU a další mezinárodní spolupráce.

9.1 Opatření vyplývající ze změny systému podpory VaV

Mezi hlavní opatření, vyplývající ze změny systému podpory VaV, která intenzivně zapojí ČR do VaV v EU a další mezinárodní spolupráce, patří:

1. Změna systému podpory VaV ve vztahu k mezinárodní spolupráci je uvedena v bodu 3.3.1.
2. Státní správa v oblasti mezinárodní spolupráce ve VaV je řešena v bodu 4.2.1.
3. Programy mezinárodní spolupráce ve VaV a jejich systém jsou uvedeny v bodu 6.1.2.

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno částečně.

Opatření bylo splněno částečně, podrobnější informace jsou zařazeny v uvedených kapitolách.

9.2 Využití evropských zdrojů jako veřejných výdajů na výzkum a vývoj pro inovace

1. Efektivní využití evropských zdrojů na výzkum a vývoj pro inovace je prioritou výdajů státního rozpočtu na výzkum a vývoj.
2. ČR stejně jako jiné země stanoví, co bude hradit z národních zdrojů (na co stačí sama), co bude financovat z EU (ať už ve spolupráci s jinými zeměmi nebo podle podmínek EK) a co nebude dělat vůbec. Tyto tři možnosti musí být z hlediska velikosti ČR a disponibilních zdrojů vyvážené a vzájemně provázané.
3. Stávající priority VaV (DZSV) budou zejména z tohoto pohledu revidovány tak, aby efektivně zajistily využití národních a evropských zdrojů na VaV k dosažení ekonomických aj. přínosů.

Vyhodnocení opatření – opatření bylo splněno částečně.

- ad 1) Směrnice RVVI ze dne 12. prosince 2008 k přípravě návrhu výdajů státního rozpočtu ČR na výzkum, vývoj a inovace na rok 2010 s výhledem na léta 2011 a 2012 [14] vychází také z Reformy. Přístup ke stanovení rozpočtu na VaVaI tedy odpovídá jejím požadavkům.
- ad 2) I když oficiálně nebyla zmíněná opatření Reformy realizována, je patrná snaha zajistit synergii národních a evropských zdrojů (viz např. stanovení nových priorit VaVaI ČR nebo ustanovení Výboru pro ERA a jeho současné aktivity směřující ke stanovení priorit ČR pro 8. Rámcový program EU).
- ad 3) Priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací (resp. aktualizované Dlouhodobé základní směry výzkumu) [20] byly schváleny vládou v roce 2009. Při jejich přípravě byl kladen větší důraz na aktivní účast uživatelské sféry včetně finančního vyjádření její participace. Priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 – 2011 jsou součástí NP VaVaI ČR na léta 2009 - 2015.

Nově stanovené priority jsou však stále příliš široké a lze předpokládat, že v nejbližší době budou dále aktualizovány. To požaduje i NP VaVaI (opatření A 2-1 Přehodnotit priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje ČR).

Vzhledem k tomu, že současné Priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 – 2011 jsou zatím příliš široké a neumožňují efektivní využití prostředků na VaVaI, je opatření hodnoceno pouze jako částečně splněné.

9.3 Vymezení OP VaVpI z hlediska Reformy

Reforma se týká OP VaVpI zejména v následujících částech:

1. Vzájemné vazby mezi OP VaVpI, OP PI a OP VpK – viz 2.2.
2. Kofinancování projektů OP VaVpI - viz 3.3.1., bod 3
3. Centra excelence a velká infrastruktura pro VaV – viz 5.1.
4. Projekty navazující na OP VaVpI („udržitelnost OP VaVpI“) – viz 6.1.4., bod 1.

Vyhodnocení opatření – opatření bylo **splněno částečně.**

Opatření bylo splněno částečně, podrobnější informace jsou zařazeny v uvedených kapitolách.

9.4 Další opatření pro zapojení ČR do VaVaI v EU a další mezinárodní spolupráce

1. Koncepce mezinárodní spolupráce ČR ve VaVaI zahrne i otázky financování navržených aktivit.
2. Bude zaveden systém, který umožní zpřístupnit a koordinovat stanoviska a pozice prezentované zástupci ČR tak, aby:
  - a) měli k dispozici dosavadní stanoviska a pozice ČR v dané věci,
  - b) vystupovali s pozicí (stanoviskem), která byla projednána a odsouhlasena všemi relevantními orgány,
  - c) poskytovali relevantní informace o výsledcích jednání.
3. V případě nových možností mezinárodní spolupráce bude pečlivě a na základě rozboru situace zvažováno, zda je spolupráce pro ČR výhodná a přínosná.

Vyhodnocení opatření – opatření bylo **splněno.**

- ad 1) Tato část opatření byla splněna, koncepce mezinárodní spolupráce ČR ve VaVaI je stanovena v dokumentu „Mezirezortní koncepce mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji do roku 2015“, který vypracovalo MŠMT. Koncepce navazuje na dokument Evropský výzkumný prostor: nové perspektivy, která byla schválena usnesením vlády ze dne 9. července 2008 č. 852.
- ad 2) Tato část opatření byla splněna. V březnu 2010 byl vytvořen Výbor pro Evropský výzkumný prostor (VERA), který je poradním orgánem MŠMT pro určování strategií, stanovování pozic ČR a vypracovávání doporučení v rámci Evropského

výzkumného prostoru (ERA). Podrobnější rozbor bude zpracován v rámci vyhodnocení opatření A 5-3 NP VaVaI.

ad 3) I když v současné době nejsou vytvořena jednotná pravidla, přínosy mezinárodní spolupráce jsou při zapojování ČR do mezinárodních aktivit zvažovány.

10. Přehledné shrnutí výsledků

Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice byla schválena vládou v březnu 2008 a v letech 2008 až 2010 byla postupně implementována. Nejvýznamnějším „výstupem“ Reformy byla novelizace zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve kterém byla řada požadavků Reformy zapracována a který byl schválen vládou v roce 2009. V návaznosti na Reformu byla také připravena nová Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 – 2015, v jejímž rámci je navržena realizace celé řady opatření, která úzce souvisejí s Reformou.

Významným cílem Reformy bylo **zlepšení provázanosti výzkumu, vývoje a inovací**. Opatření Reformy směřovala jak vytvoření právních podmínek pro podporu inovací, tak i k faktickému propojení zmíněných oblastí. Většinu opatření Reformy zaměřených na tuto oblast se podařilo naplnit a další kroky jsou navrženy v nové NP VaVaI ČR na léta 2009 – 2015. Nedostatkem však je, že se nepodařilo vytvořit optimální podmínky pro využití některých nástrojů na podporu inovací, jako jsou například inovační poukázky, neboť stanovený proces výběru projektů není dostatečně operativní a rychlý.

Dalším významným cílem Reformy bylo vytvoření účinného **systému veřejné podpory VaVaI**. Většinu klíčových opatření Reformy se v této oblasti podařilo splnit. Reforma do značné míry zjednodušila systém účelové podpory, neboť s výjimkou čtyř průřezových a tří odvětvových oblastí VaV je účelová podpora poskytována dvěma agenturami – GA ČR v oblasti základního výzkumu a TA ČR v oblasti aplikovaného výzkumu. Reforma také stanovila dvě formy rozdělování účelové podpory – prostřednictvím veřejných soutěží nebo veřejných zakázek ve VaVaI. Také opatření Reformy zaměřená na oblast institucionální podpory se podařilo v uplynulém období naplnit. Zde se jednalo zejména o rozdělování institucionální podpory podle výsledků výzkumných organizací (tj. ve vazbě na výsledky hodnocení) na úrovni rozpočtových kapitol.

Reforma také definovala již zmíněné průřezové oblasti VaV (mezinárodní spolupráce ve VaV, bezpečnostní VaV, aplikovaný VaV národní a kulturní identity a podpora velkých infrastruktur pro VaV), které jsou účelově i institucionálně podporovány vždy jako jeden celek. Pro všechny zmíněné oblasti také odpovědné resorty v souladu s Reformou zpracovaly meziresortní koncepce a v současné době jsou již implementovány programy veřejných zakázek a/nebo veřejných soutěží v těchto oblastech. Také ve třech tzv. odvětvových oblastech VaV (zemědělský aplikovaný VaV, obranný aplikovaný VaV a zdravotnický aplikovaný VaV), které jsou definovány v Reformě, byly příslušnými resorty zpracovány koncepce VaV a implementovány příslušné programy účelové podpory.

Významná část Reformy se týkala **státní správy VaVaI**. V souladu s Reformou byla rozšířena působnost Rady pro výzkum, vývoj a inovace, a to zejména o oblast inovací. Dalším významným opatřením Reformy byl vznik TA ČR, která svoji činnost zahájila na podzim roku 2009 a která podporuje projekty v oblasti aplikovaného VaV. V souvislosti se změnou působnosti RVVI byla také upravena působnost MŠMT. Všechna opatření zaměřená na státní správu VaVaI byla sice splněna, avšak problematickým místem v této oblasti zůstává jistý rozpor v kompetencích RVVI a MŠMT, které vyplývají z novely zákona č. 130/2002 Sb.

Další důležitou oblastí Reformy byla opatření směřující ke snížení počtu **rozpočtových kapitol pro podporu VaVaI**. Výsledkem je, že v současné době je veřejná podpora VaVaI poskytována celkem z 11 rozpočtových kapitol.

Dalším významným cílem Reformy bylo dosažení **excelence ve VaV** a zlepšení využívání jeho výsledků v inovacích. V souladu s požadavky Reformy byla vytvořena metodika hodnocení výsledků výzkumných organizací, která by měla přispět jak k produkci kvalitních vědeckých publikací, tak i ke tvorbě poznatků využitelných pro inovace. Výsledky hodnocení jsou již v současné době využívány pro rozdělování institucionální podpory VaV.

Reforma také navrhla některá opatření směřující vytvoření nového systému **programů VaV** (zejména aplikovaného VaV), které by měly zajistit účinnou spolupráci veřejného sektoru s podniky ve VaV a využívání jeho výsledků v inovacích. Opatření v této oblasti se týkala zejména pravidel programů podporovaných TA ČR a průřezových a odvětvových programů VaV. Reforma také navrhla rozšíření stávající nepřímé podpory VaV o možnost uplatnění nákladů na VaV, který podniky „nakupují“ od výzkumných organizací, a dále zvýhodnění nárůstu výdajů na VaV oproti referenčnímu období, avšak tato opatření se dosud nepodařilo splnit.

V závěru Reformy jsou zařazeny některé návrhy týkající se výzkumných organizací, která vycházejí z již zmíněných opatření. Reforma také stanovila některé požadavky pro připravovaný zákon o terciárním vzdělávání, který však není dosud vytvořen. V Reformě byla navržena také některá opatření týkající se lidských zdrojů ve VaVaI a mezinárodní spolupráce ve VaV (zejména ve vazbě na změny systému podpory VaV navržené v Reformě), z nichž většina již byla splněna.

Přehled naplnění jednotlivých opatření Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice je uveden v následující tabulce.

Číslo opatření	Název opatření	Splněno	Splněno částečně	Nesplněno, neuvažováno
2.	Provázanost výzkumu, vývoje a inovací			
2.1	Vytvoření právních podmínek pro podporu inovací			
2.2	OP VaVpI, PI, VK a OP pro Prahu			
2.3	Příprava na období po r. 2015			
3.	Systém podpory VaV			
3.1	Účelová podpora VaV			
3.1.1	Veřejné soutěže ve VaV			
3.1.2	Veřejné zakázky ve VaV			
3.2	Institucionální podpora VaV			
3.3	Průřezové oblasti VaV			
3.3.1	Mezinárodní spolupráce ve VaV			
3.3.2	Bezpečnostní VaV			
3.3.3	Aplikovaný VaV národní a kulturní identity			
3.3.4	Podpora velkých infrastruktur pro VaV			
3.4	Odvětvové oblasti VaV			
3.4.1	Zemědělský aplikovaný VaV			
3.4.2	Obranný aplikovaný VaV			
3.4.3	Zdravotnický aplikovaný VaV			
4.	Státní správa VaVaI			
4.1	Orgány VaVaI			

4.1.1	Rada pro výzkum, vývoj a inovace			
4.1.2	Grantová agentura ČR			
4.1.3	Technologická agentura ČR			
4.1.4	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy			
4.2	Rozpočtové kapitoly VaV			
4.2.1	Počet rozpočtových kapitol pro účelovou podporu VaV			
4.2.2	Počet rozpočtových kapitol pro institucionální podporu VaV			
4.2.3	Celkový počet rozpočtových kapitol pro podporu VaV			
5.	Excellence ve VaV			
5.1	Centra excellence a velká infrastruktura pro VaV			
5.2	Hodnocení výsledků VaV na všech úrovních			
6.	Programy VaV			
6.1	Zavést nový systém programů aplikovaného VaV			
6.1.1	Programy podporované z rozpočtové kapitoly TA ČR			
6.1.2	Průřezové programy mezinárodní spolupráce (MŠMT)			
6.1.3	Průřezové programy MV a MK			
6.1.4	Programy podpory velké infrastruktury VaV			
6.1.5	Odvětvové programy MZe, MO a MZ			
6.1.6	Specifické programy VaV			
6.1.7	Regionální VaV programy			
6.2	Principy platné pro všechny VaV programy			
6.3	Nepřímá (daňová) podpora VaVaI			
7.	Výzkumné organizace			
7.1	Opatření vyplývající ze změny systému podpory VaV			
7.2	Opatření k změně strnulosti struktury veřejného VaV			
8.	Pracovníci ve VaVaI			
8.1	Operační program VK			
8.2	Další opatření k zajištění odborníků pro VaVaI			
9.	Mezinárodní spolupráce ve VaV			
9.1	Opatření vyplývající ze změny systému podpory VaV			
9.2	Využití evropských zdrojů na VaVpI			
9.3	Vymezení OP VaVpI z hlediska Reformy			
9.4	Další opatření pro zapojení ČR do VaVaI v EU			

11. Použité zdroje

Internetové odkazy uvedené u informačních zdrojů byly platné v době zpracování této zprávy, tj. v říjnu 2010.

- [1] Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice. Rada pro výzkum, vývoj a inovace. URL: <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=495405>
- [2] Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů. Rada pro výzkum, vývoj a inovace
<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=858>
- [3] Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 – 2015. Rada pro výzkum, vývoj a inovace. URL:
<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=532844>
- [4] Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01). Úřední věstník Evropské unie. URL:
<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=862>
- [5] Operační program Výzkum a vývoj pro inovace období 2007 - 2013. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. URL: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/op-vavpi>
- [6] Operační program Podnikání a inovace. Ministerstvo průmyslu a obchodu. URL: <http://www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/oppi/>
- [7] Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost období 2007-2013. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. URL:
<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/op-vpk-obdobi-2007-2013>
- [8] Operační program Praha – Konkurenceschopnost. <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Operacni-programy-Praha/OP-Praha-Konkurenceschopnost>
- [9] Operační program Praha – Adaptabilita. <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Operacni-programy-Praha/OP-Praha-Adaptabilita>
- [10] Návrh výdajů státního rozpočtu ČR na VaVaI na rok 2010 s výhledem na léta 2011 – 2012. Rada pro výzkum, vývoj a inovace.
<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=533957>
- [11] Projekt EF-TRANS - Efektivní transfer znalostí a poznatků z výzkumu a vývoje do praxe a jejich následné využití. MŠMT <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/ipn-pro-oblast-terciarniho-vzdelavani-vyzkumu-a-vyvoje/efektivni-transfer-znalosti>
- [12] Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.
<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=8321>
- [13] Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) <http://www.msmt.cz/vzdelavani/uplne-zneni-zakona-c-111-1998-sb-o-vysokych-skolach-text-se-zpracovanymi-novelami>
- [14] Směrnice Rady pro výzkum a vývoj ze dne 12. prosince 2008 k přípravě návrhu výdajů státního rozpočtu ČR na výzkum, vývoj a inovace na rok 2010 s výhledem na léta 2011 a 2012 (směrnice k přípravě návrhu výdajů VaVaI na rok 2010). Rada pro výzkum, vývoj a inovace.
<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=518181>
- [15] Meziresortní koncepce bezpečnostního výzkumu a vývoje ČR do roku 2015. MV
<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-vyzkum-a-vyvoj.aspx>

- [16] Meziresortní koncepci aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity do r. 2015. Ministerstvo kultury <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=405>
- [17] Cestovní mapa ČR velkých infrastruktur pro výzkum, vývoj a inovace. MŠMT <http://www.msmt.cz/vyzkum/schvaleny-text-cestovni-mapy>
- [18] Metodika hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů (platná pro roky 2010 a 2011). Rada pro výzkum, vývoj a inovace. <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=566918>
- [19] Koncepce Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací na období let 2009 až 2012. Rada pro výzkum, vývoj a inovace. <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=513417>
- [20] Priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 – 2011 (dříve Dlouhodobé základní směry výzkumu). Rada pro výzkum, vývoj a inovace. <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=534565>